

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr 10. (56-ji metai) 1996 m. GEGUŽES - MAY 14 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS 7722 George St., LASALLE, Que., H8P 1C4 Tel: 366-6220. \$1.-

IVYKIŲ APŽVALGA B.N.

EUROPOS TARYBA PASMERKĖ RUSIJĄ

Europos Tarybos parlamentinė asamblėja griežtai pasmerkė Rusijos veiksmus Čėčėnijoje ir primygtinai pareikalavo, kad prez. Boris Jelcinas imtųsi konkrečių žygių taikai pasiekti. "Mes smerkiame nevaržomą ir neproporcingą rusų karo jėgų naudojimą prieš civilius gyventojus, taip pat, kaip ir čėčėnų kovotojų teroro aktus bei įkaitų ėminą", sakoma trečiadienį Strasburge vienbalsiai priimtoje rezoliucijoje. Asamblėja kviečia Rusijos prez. B. Jelciną įvyvendinti savo taikos planą, pagal kurį iš regiono būtų laipsniškai išvesta Rusijos kariuomenė ir pradėtos derybos su čėčėnais. Maskva, vasario mėnesį stodama į šią valstybių organizaciją, išpareigojusi taikiai sureguliuoti konfliktą Čėčėnijoje. "Maskvos vyriausybė šiuose derybose nesiskaito su Europos Tarybos principais", - sakė Asamblėjai referavęs socialdemokratas Rudolfas Bindigas (Rudolf Bindig). Jis atkreipė dėmesį į tai, jog po to, kai Rusija buvo priimta į Europos Tarybą, padėtis Čėčėnijoje žymiai pablogėjo. Nuo rusų išgyviavimo į Čėčėniją 1994 m. gruodį čia žuvo daugiau kaip 40,000 žmonių.

• JT Žmogaus teisių komisija reikalauja, kad Rusija nedelsdama nutrauktų Čėčėnijos civilinių miestų ir kaimų apsaudymą. Dėl neleistino jėgos panaudojimo regione yra tiek daug aukų, sakoma rezoliucijoje, kurią trečiadienį Ženevoje vienbalsiai priėmė visos 53 Žmogaus Teisių komisijoje atstovaujamos valstybės. "Nepaisant paskutinės Jelcino iniciatyvos", kariuomenės operacijos sukėlė "grubius žmogaus teisių pažeidimus" ir pamynė tarptautinę humanitarinę teisę. Didelė gyventojų dalis arba prarado namus, arba buvo priversti bėgti.

Humanitarinėms pagalbos organizacijoms nedelsiant turi būti leista padėti civiliams gyventojams. Su belaisviais turi būti elgiamasi taip, "kaip to reikalauja tarptautinė humanitarinė teisė".

QUEBEC'O, KAIP IR KANADOS VYRIAYBES SUKA GALVAS...

Š.m. gegužės mėn.,

Sužaliavo pavasaris ant Punios piliakalnio....

premieras Lucien Bouchard'as sušaukė ypatingą ministrų kabineto posėdį, kad galėtų bendrai įsiterpti į adv. Guy Bertrand'o paskelbtą galimą teismo procedūrą dėl Quebec'o atsiskyrimo neteisėtumo. Federalinis Teisingumo Ministeris Allan Rock'as patvirtino, kad Ottawa Quebec'o Aukščiausiojoje Teisme įrodys, jog pagal Kanados Konstituciją ir įstatymus, Quebec'o nepriklausomybės procesas yra argumentuotinas.

Premjeras Lucien Bouchard'as ir dalis PQ tokia galimybe yra labai susierzinę.

Politiniai stebėtojai yra įsitikinę, kad Quebec'o vyriausybei būtų labai sunku pateisinti dabar rinkimus po taip neseniai - spalio 30 d. - vykusio referendumo dėl atsiskyrimo.

Manoma, kad bus vystomi psichologiniai spaudimai, norint paveikti daugumą, kuri atsiskyrimo nenori, kad neva atakuojami Quebec'o bet kokie politiniai sprendimai. Tačiau, L.Bouchard'as skelbė, kad jo pirmasis rūpestis yra Quebec'o ekonomija yra įvelta į tam tikrą krizę.

Adv. Guy Bertrand'as pakartojo savo nuomonę gegužės 12 d., kad jis nepasitiks politikais, kurie skelbiasi apsaugosiantys kanadiečių teises: "Teisėjas yra Konstitucijos saugotojas ir saugotojas Žmogaus

Teisių", kalbėjo jis Radio-Canada programoje. "Ne vyriausybės, premjeras ar opozicijos lyderis apsaugos Quebec'o piliečių ir milijonų kanadiečių Quebec'e teises, kurioms gresia pavojus dėka atsiskyrimo projekto". - kalbėjo jis.

LEA RABIN LANKĖSI MONTREALYJE

Nužudytojo Izraelio premjero Itzhak Rabin našlė Lea Rabin lankosi šiame kontinente. Ši išskili moteris nežiūrint į ištikusios tragedijos ir tebevykstant konfliktams Viduriniuose Rytuose, aiškiai pasisako už Taikos Kelią, kaip kad ir jos vyras, Izraelio premjeras buvo skelbęs. Visur, ir Kanadoje ir kitur, ji yra šiltai ir pagarbiai sutinkama. Taikos Kelias daugeliui yra vienintelis toks.

NETEIKS GARANTIJOS BALTIJOS VALSTYBĖMS

SVEDIJOS IR SUOMIJOS premjerai, kaip praneša AGEF, balandžio mėn. Helsinkyje atmetė galimybę suteikti saugumo garantijas Baltijos šalims, nurodymai

"BUVO SAULĖTAS GEGUŽIS, NUOSTABIAI GRAŽI DIENA, KAI VIRŠ KAUNO NUAIDĖJO ROMO PRIESAUKA ŠVENTA".

Romas Kalanta - pirmoji liepsnos auka už laisvę LIETUVAI - 1972 m. gegužės mėn. 14 d.

kad Baltijos jūros regiono šalys turi glaudžiau bendradarbiauti.

Nejaugi būtų galėję būti kitaip? Apie Baltijos šalių vieningumą ir tvirtą bendravimą jau kalbama keletą metų, po Nepriklausomybės atgavimo. Bet - kažkas vis velka kojas arba eina atbulai....

OMSKE UŽPUOLĖ M. GORBACIOVA

Iš Maskvos pranešama, kad priešrinkiminės kampanijos metu Omske (Vakarų Sibire) užpultas buvęs sovietų prez. Michailas Gorbaciovus. Vienas iš renginių atėjęs vyras stipriai smogė M.Gorbaciovui į veidą. M.Gorbaciovo asmens apsauga sulaukė užpuoliką ir perdavė jį vietos policijai. Dėl incidento buvęs prezidentas atšaukė savo pasirodymą Omske ir išvyko į aerouostą. Kaip skelbiama Maskvoje išplatintame spaudos tarnybos pareiškime, incidentas buvo pasikėsinimas į kandidato gyvybę. M. Gorbaciovus ketina dalyvauti birželio 16 d. įvyksiančiuose Rusijos prezidento rinkimuose, tačiau

Kanados Lietuvių Fondas

Iš 1995 m. gautų pajamų už investuotus narių srašus paremti lietuviškai veiklai išeivijoje, paskirta \$75,380.45

IŠDALINTA SEKANČIAI:

1. Montrealio lietuviškas radio gavo \$300.; 2. Toronto Senelių Choras "Daina" - \$400.; 3. Toronto Vyrų Choras "Aras" - \$500.; 4. Londono Lietuvių choras "Pašvaistė" - \$500.; 5. Toronto Lietuvių choras "Volungė" - \$2,000.; 6. KLB Krašto Valdyba \$46,000.; 7. Londono Sporto Klubas "Taurus" - \$500.; 8. Hamiltono Sporto Klubas "Kovas" - \$500.; 9. Toronto Moksleiviai Ateitininkai - \$300.; 10. Vasario 16 Gimnazija (Vokietijoje) - \$2,000.; 11. Hamiltono Taut. šokių grupė "Gyvataras" - \$1,500.; 12. Toronto Jaunimo Grupė "Gintaras" - \$1,500.; 13. Kanados Lietuvių Muziejus - Archyvas - \$7,000.; 14. Toronto Dramos Teatras "Aitvaras" - \$500.; 15. Toronto Filatelistų Draugija - \$100.; 16. "Tėviškės Žiburiai" - \$5,000.; 17. "Nepriklausoma Lietuva" - \$2,500.; 18. Vienuolyno Vaikų Darželis - \$500.; 19. Mazosios Lietuvos Fondas - \$200.

Viso išdalinta \$ 71,800. Likutis, sudaro \$3580.45, jis, Tarybos nutarimu, perkeltas į paramą Lietuvoje. Svarstymas Lietuvai bus gegužės mėnesį. Reikia paminėti, kad keturi prašymai buvo atmesti, o trys nebuvo svarstyti dėl pavėlavimo prašymą pristatyti į Fondo raštinę ne vėliau kaip š.m. kovo mėn. 31 dieną.

Ateinančiais metais, prašantys paramos, su prašymais turės pristatyti šių metų išlaidų apyskaitą.

1996. IV. 30.

Reikalų Vedėjas

nuomones apklausa rodo, kad laimėti jis turi tik nedidelių galimybių.

RADIOAKTYVIOS MEDŽIAGOS LIETUVOJE

Š.m.balandžio mėn. 24 d. Lietuvos Mokslų Akademijoje vyko konferencija "Atominė energetika: Dešimt metų po Černobylio. Ignalinos atominė elektrinė. Perskaitytuose pranešimuose skelbiamos 1996 m. Vienos Forumo pagrindinės išvados, Ignalinos AE saugumo pagerinimo programa. Kalbėta ir apie branduolines saugos problemas, ir Černobylio AE avarijos pasekmes Lietuvoje. Taip pat, kaip tvarkoma radioaktyvių atliekų problema.

Paašškėjo, kad nuo 1974 m. iki 1981 m. radioaktyvių medžiagų koncentracija sukėlė daugiausia kiniečių branduolinių bandymai, taip pat ir sovietų požeminiai atominiai sprogdinimai. 1980 m. Kinijoje susprogdinto branduolinio užtaiso radioaktyviosios medžiagos jau po trijų savaičių buvo pasiekusios Lietuvą.

Po Černobylio avarijos tą pačią dieną Lietuvoje buvo rasta mėgintuvuose radioaktyvių medžiagų. Didžiausią pavojų kėlė jodas 131, kurio nėra natūralioje aplinkoje. Po avarijos jodo koncentracija vietomis viršijo keliasdešimt kartų leistiną normą. Ji lengvai absorbuoja pienas, o žmogaus organizme koncentruojasi į skydinę liauką.

Anuo metu valdžia neleido Lietuvos mokslininkams skelbti informacijos, kad nepatartina vartoti pieno produktų, tikrai ūkių

ir kolūkių vadovams buvo liepta suvartyti galvijus į tvartus ir nepardavinėti pieno. Žmonės, tačiau, nebuvo įspėti.

Dabartiniu laiku Lietuvoje susidaro nemažai radioaktyvių atliekų, nes niekas neperdirba panaudoto branduolinio kuro. Yra parengtas ilgalaikis (o kaip kitaip...) planas, kaip saugoti radioaktyvias atliekas. Tam tikslui reikia sukurti tvarkymo, priežiūros ir finansavimo sistemas, iširti Ignalinos AE galimybes sukurti ilgalaikį saugumą atliekoms. Jei reikės, teks pastatyti įrengimus mažo radioaktyvumo kietoms atliekoms deginti. Toks planas - kainuotų - 10-15 mlrd.litų...

Mokslininkai tvirtina, kad šiuo metu Lietuvoje nėra smarkiai užterštu vietų, nes, įvykus Černobylio avarijai, medžiai buvo lyg savotiški filtrai. Dabar po jais yra šiek tiek padidėjusi radioaktyvių medžiagų koncentracija.

L. VALENSA ŽADA PAREMTI GUDIJOS OPOZICIJĄ

Buvęs Lenkijos prez. Lechas Valensa (Lech Wałęsa) žada paremti Gudijos opoziciją. Trečiadienį Gdanske per susitikimą su Gudijos opozicijos vadovu Zenonu Pozniaku jis prižadėjo savo pagalbą įrengiant gūdų informacijos biurus Gdanske ir Varšuvoje. Be to, L.Valensa kartu su "Solidarumo" profsąjungos vadovu Marian Kzaklevskiu ketina išplatinti kvietimą, kad Gudijoje būtų laikoma si žmogaus teisiu.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Lietuvoje

ŽUVO LIETUVOS VYRESNYSIS LEITENANTAS BOSNIJOJE

Normundas Valteris, atlikdamas humanitarinę Taikos misiją Bosnijoje, dirbęs Danijos NATO dalinyje, tragiškai žuvo, užvažiuavęs ant minos.

Danijos kariuomenės lėktuvas atskraidino Jo kūną į Lietuvą. Karstą lydėjo Lietuvos Karo Atšė Danijoje plk. Jonas Gečas.

Normundas Valteris, pagal karinius ritualus, pašarvotas Vilniuje, o palaidotas šalia savo kitų mirusiųjų artimųjų Šiaulių Ginkūnų kapinėse.

Kiti du jo bendradarbiai lietuviai buvo sužeisti ir gydomi Bosnijoje esančioje Norvegijos ligoninėje. Manoma, kad netrukus pasveiks.

Kariai, jungdamiesi į Taikos palaikymo dalinius yra pilnai informuoti apie galimus pavojus.

Normundas Valteris paliko motiną ir dvi seseris. Šeimai bus suteikta finansinė kompensacija pagal Taikos dalinių nuostatus.

VILNIUJE NUSKRIAUSTŲJŲ PIKETAI

Gėda, - jeigu toks jausias pažįstamas savanauzdžiuiams - kažin ar pajudino nemokšų sąžines. Balandžio 18 d. vyko vėlgiai "išalkusių minių" žygis, lyg Vyriausybė dėl to pasimokyti ar "praregėti" ar sugebėtų ką nors pozityvaus padaryti tiems, kuriuos taip begėdiškai apgavo. Katedros aikštėje Vilniuje susirinko vargšų iš visos Lietuvos, daugiausia senyvo amžiaus žmonių, kurie pasiramsčiuodami lazdomis ir sirguliuodami rinkosi su plakatais. Buvo iškelti tokio turinio plakatai:

ATLYGINIMAI MAŽI, MOKESČIAI DIDELI, O KAS LIEKA PILVUI?" "TEISINGUMUI!" "DIEVE, GELBĖK LIETUVĄ NUO VAGIŲ VALDŽIOS!" "PREZIDENTE, KAS VALDO LIETUVĄ?" "SKURSTANTIS DARBININKAS, AR SAUSIO 13 TU LIEJAI KRAUJA UŽ BOLŠEVIKINIŲ ROJŲ?" "GAL JAU SUPRATAI, UŽ KĄ BALSAVAI?" "LDDP - TEISMUI!" "LDDP, NULIPK MUMS NUO SPRANDO", "GELBĖK, VIEŠPATIE, NUO ŠITOKIOS SEIMO DAUGUMOS!", "LDDP, LAUK IŠ SEIMO!"

Eisena judėjo Gedimino prospekte Seimo rūmų link. Priesakyje buvo nešama trispalvė ir karstas su užrašu "LDDP". Pakeliui sustota prie buvusių KGB rūmų. Trumpu žodžiu ir malda pagerbti čia kentėję, žuvę už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę. Sugiedota "Viešpaties Angelas" ir "Marija, Marija".

Prie Seimo rūmų vyko 2 psł.

III. Gubernatorius Jim EDGAR priima pakvietimą dalyvauti 46-ose metinėse Lietuvių Sporto žaidynėse, vykstančiose gegužės mėn. 17-18 d.d. Wheaton'e. Jose dalyvaus daugiau kaip 400 jaunų lietuvių krepšininkų iš įvairių vietovių. Gubernatorius užgryz organizatorių darbą su jaunimu. Notraukoje iš kairės: Ausrelė Jonynas, Rosa Terlikovska, Tomas Wojeik, Rimas (Rim) Dirvonis, Gubern. J. Edgar, Algis Tamošiūnas, Nida Tījūnėlis, Walter Neimantas ir Michael McNichols.

AR KOVO 11-OJI LIETUVOS VALSTYBINGUMO DIENA?

Lietuva, kentėjusi 50-ties metų okupaciją, pažeminiama ir prievartą, 1990 m. kovo 11-ąją paskelbė valstybingumo atstatymą. Šios dienos laukė simtai tūkstančių Lietuvos gyventojų, dar daugiau jos ir nesulaukė - žuvusieji rezistencijos kovose, nuzudyti ar nukankinti enkavedistų, mirę smurtine tremtinio ar politinio kalinio mirtimi, išėję Anapilin iševijoje. Ši data apvainikavo visus mūsų siekius ir darbus, pradėtus Lietuvos Laisvės kovotojų ir užbaigtus Sąjūdžio.

Atėjus Atgimimui, džiaugėmės kiekvienu žodžiu apie laisvą Lietuvą, džiaugėmės kiekvienu Sąjūdžio laikraščiu, minėjimu ar renginiu. Tūkstančiais plūdome į mitingus, tūkstančius širdžių sujungė Baltijos Kelias, tūkstančiai mūsų rėmė Sąjūdžio kandidatus rinkimuose į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą. Ir štai Kovo 11-oji. Pagaliau nusimetėm okupacinį jungą, sovietinius įstatymus, konstituciją, vėliavą, herbą... Prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų rinkosi minios žmonių, kad palaikytų, ir padėkoti prof. V. Landsbergiui ir Sąjūdžio deputatams už išreikštą tautos valią. Daugumai ši diena sąmonėje išliks iki mirties.

Tai buvo didi Tėvynės ir tautos šventė, vainikuojanti okupacijos padarytą skriaudą. Tačiau aš niekaip nesuvokiu, kodėl ši valstybės šventė tapo nebe ta švente, kokios tikisi visi tie, kurie bent menką savo triušo dalelę įnešė į bandrą Pergalės aukurą. Nejaugi dabartiniai šalies vadovai, kurie šios dienos dėka vadovauja valstybei, Seimui, Vyriausybei ir valstybinėms institucijoms, atsisvelgė į šios dienos svarbą Lietuvai, negalėjo paskelbti Kovo 11-ąją nedarbo diena, kad kiekvienas savyje, šeimos ar artimųjų rate galėtų pasidžiaugti, pagalvoti apie valstybės ir tautos siekius, nevaržant darbo saitams dalyvauti organizuojamuose renginiuose? Galbūt tokia šventinė diena mes galėtume bent kiek užmiršti šių dienų problemas ir gyvenimo siūčiamus išbandymus.

Sovietmenčių mums dirbtinai buvo primetamos "raudonosios" šventės, kad žmonės galėtų "pasidžiaugti" ir pailsėti, o sovietiniai vadovai galėtų pasauliui su pasididžiavimu pareikšti - tarybinė liaudis pažymi savo šventę. Ir tai nebuvo svarbu, kokia tai šventė, svarbu - liaudis šventė.

Jeigu užmiršime valstybinės reikšmės šventes ir nemokėsime jų švęsti, jas sumenkinsime bei neturesime kaip paliktą savo vaikams ir anūkams, dėl kurių šviesios ateities kovojo partizanai, laisvės kovotojai, disidentai, šių dienų valstybės gynėjai, dėl ko nenuilstamai dirbo lietuviai iševijoje. Juk keliais renginiais, organizuotais didžiuosiuose Lietuvos miestuose neišlaikysime šios dienos iškilmingumo ir svarbos. Šventė turi gyventi kiekviename mūsų!

LSS-gos vado pavaduotojas Stasys Ignatavičius.

Tuo savotiškiau kietagalviškai atrodo, kai Lietuvos Respublikos Seime buvo stengiamasi prakišti gegužės 1 d. neva Valstybine švente - nedarbo diena... Red.

tai jų žemė ir nuosavybė, nors būtų tik paprastas, plėšikiškas karo grobis. O Vokietija už savo Rusijos Hitlerinį puolimą turi kitokių priemonių kompensavimui...

Anot "Defence News", Londono ir Washington'o vyriausybės pradeda pritariti nuomonei, kad Baltijos regione reikia sukurti Saugumo Zoną, į kurią įeity Baltijos Valstybės, Suomija ir Švedija.

KAIP NAUDOJAMOS PASKOLOS ???

Kokia Lietuvos valstybės Kreditų politika, nepaprastai rūpi kiekvienam Lietuvos gyventojui, nes iki dabar neaišku, kaip tos milžiniškos sumos, kurias reikės grąžinti, yra naudojamos?

Š.m. balandžio mėn. 22 d. spaudos konferencijoje Tėvynės Sąjungos V-bos narė - Vilniaus u-to docentė Birutė Visokavičienė ir Seimo narys Kęstutis Skrebiš išreiškė nuomones.

Doc. B. Visokavičienė pasisakė, kad TS-Konservatorių frakcija prašė Valstybės Kontrolės departamentą patikrinti, kaip skirstomos ir panaudojamos lėšos, vadinamos Valstybės vardu su Vyriausybės garantija gaudamos paskolos.

Valstybės Kontrolė patvirtino, kad iki š.m. sausio mėn. 1 d. Lietuvos Respublikos vardu ir su Vyriausybės garantija yra gauta paskolų už 1422 mil. dolerių (amerikietiš-

ku). Paaiškėjo, jog 52.9% gautų paskolų nebuvo ratiikuota Seime. Dalis paskolų buvo dalijama be garantų, nereikalaujant auditoriaus išvadų. Kartais nebūdavo nurodoma, kuriam tikslui paskirta paskola. Doc. B. Visokavičienė galvoja, visuose valstybės lygiuose - pradedant Vyriausybe, Lietuvos Banku ir baigiant komerciniais bankais - nėra tvarkos panaudojant paskolas ir nėra jokio paskolų grąžinimo plano ar metodo.

Jos patiektas pavyzdys tik nusako kokių trumparegišku atsinešimu veikima, (jau labai švelniaiariant.)

KEDAINIŲ elektros aparatūros gamykla paėmė 15 mil. litų paskolą - iš jų tik 2 mil. teko imonei, o kiti 13 mil. - neaišku nei kam skirti, nei kur "pradingo"...

TAURO Bankas buvo gavęs 17 mil. ekių paskolą, bet nėra paruošta jokių garantijų, jokių verslo planų, nei paskolų grąžinimo mechanizmo. "Ko gero - sakė docentė, Valstybė garantavusi už paskolas, pati turės ir grąžinti".

Ji atkreipė dėmesį, kad 1993 m. birželio 24 d. buvo paskelbtas Vyriausybės ir Lietuvos Banko nutarimas "dėl užsienio paskolų ir finansinės paramos, gaudamos iš užsienio valstybių bei tarptautinių finansinių organizacijų". Ten sakoma, kaip ir civilizotame pasaulyje kad tvarkomasi,

kad "negalima išduoti paskolų be garantijų, be auditoriaus ir nenumatant paskolų grąžinimo mechanizmo.

Seimo narys Kęstutis Skrebiš priminė, kad Vyriausybės vadovas ir kai kurie ministrai skirstė paskolas lauzydami įstatymus, nes daugiau negu pusę paskirstytų užsienio paskolų yra naudojamos nelegaliai, nes neratifikavotos Seimo, kaip pagal Konstituciją turėtų būti.

Jis tvirtino, kad neteisei tai atžymėjus "slaptai" į "Aurabanką" buvo įvesta 30 mil. litų, o „Vakarų Bankui“ Vyriausybė garantavo 5 mil. Vokietijos markių paskolą, nenurodžius kam ji bus naudojama.

TREMTINIŲ GRĮŽIMO FONDAS GAVO PARAMOS IŠ ČIKAGOS

Vilnius, Elta. Lietuvos Dukterų draugija Čikagoje paskyrė 10,000 JAV dolerių Tremtinių Grįžimo fondui. Sostinėje išsikūrus Tremtinių Grįžimo fondas pagal galimybes teikia pagalbą politiniams kaliniams, tremtiniais ir jų vaikams. Fondą remia visuomeninės organizacijos, įvairios lietuvių draugijos užsienyje - Kanados Lietuvių Katalikių Moterų, Australijos lietuvių, taip pat Maltos ordinas, Amerikos Našlaičių rėmimo sąjunga ir kt. Vytautas Cinauskas, tremtinių grįžimo fondo valdybos viršininkas teigė, jog Lietuvos Dukterų draugijos atsiųsti pinigai bus tinkamai panaudoti - už juos bus įsteigti Tremtinių namai. Fondas 1994 m. pabaigoje sudarė sutartį su Vilniaus savivaldybe dėl trijų aukštų namo Meškeriojų gatvėje nuomos 50-čiai metų. Čia ir išsikurs Tremtinių namai. Juose gyvens 80 senelių, buvusių tremtyje. Taip pat bus įsteigtas medicinos punktas, koplyčia. Šiuo metu i Tremtinių namus prašymus yra padavę 20 žmonių.

VEIKIA BALTIJOS MIESTŲ SĄJUNGA

Suomijos Kotkos mieste balandžio mėnesį vyko Baltijos miestų sąjungos tarybos XIV posėdis. Lietuvai atstovavo Kauno miesto tarybos narys Vidmantas ADOMONIS.

Dalyvavo visi tarybos nariai iš 10 valstybių - daugiau nei 40 žmonių. Priimtą 6 nauji nariai - Švedijos miestai Geteborgas, Nacha, Nyborg, Nybro, Umea ir Vaxjo. Jų narystę tures patvirtinti Generalinė Asamblėja.

Išklaustytos septynių komisijų ataskaitos. V. Adomonis pasiūlė įsteigti atnūną komisiją, kuri nagrinėtų aktualiausias energetikos klausimus. Pasiūlymu susidomėta, bet nutarta klausimų sprendimą laikinai pavesti aplinkos apsaugos komisijai, nes viena iš Europos sąjungos komisijų dirba energetikos srityje ir nesą reikalo dubliuoti veiklą.

Baltijos miestų sąjungos aplinkos apsaugos komisijos posėdis rudenio vyks Kaune. Bus kalbama apie energetikos ūkio problemas

I ši posėdį pakviesti atstovai iš Geteborgo (Švedija), Bergenio (Norvegija), Turku (Suomija), Arhus (Danija), Klylo (Vokietija).

Audrone Vaitkutė

DEŠIMT LIETUVIŲ BOSTONO MARATONE

Balandžio 15 d. Bostono mieste įvyko 100-sios maratono lenktynės, kuriose dalyvavo daugiau negu 40 tūkstančių bėgikų, iš kurių dešimtis buvo lietuviai. Penki iš jų buvo atvykę iš Lietuvos. Du iš jų užėmė aukštas vietas ir jų pavarės sužibo ne tik Amerikos, bet ir viso pasaulio spaudoje. Tai Romas Sausaitis, atbėgęs per 2:20 val. ir 11 sek. (Laimėtojas buvo Afrikos valstybės - Kenijos juodaodis Moses Tanui, atbėgęs per 2:9:16 val.) ir buvo 33. Kadangi Sausaitis yra peržengęs 40 metų amžiaus ribą, tai vyresniųjų - savo amžiaus klasėje jis buvo trečiasis ir gavo 3000 dolerių prizą.

Moterų grupėje 14-ąją atbėgo Stefanija Statkuvienė per 2:36:42 val. Ji gavo 1,700 dolerių prizą. Taip pat neblogai pasirodė Rimantas Jakelaitis, užėmęs 128 vietą. Gerokai toliau už jo buvo Dainius Kepenis ir Emilis Augustinas. Visi Amerikos lietuviai taip pat liko dešimt-tūkstantinėje bėgikų jūroje tačiau vistiek juos reikia sveikinti už didelį ryžtą.

Ed. Šulaitis

TVARKYDAMI APLINKĄ - PUOŠIAME LIETUVĄ

Taip pavadintą konkursą paskelbė Kauno rajono savivaldybė kartu su rajono Kultūros ir sporto skyriumi bei seniūnijomis. Konkurso tikslas - ugdyti ekologinę kultūrą, siekti glaudaus mokyklos ir seniūnijos bendradarbiavimo prižiūrėti ir tvarkanti aplinką, kultūros bei istorijos paminklus. Konkursas vyks nuo balandžio 20 iki gegužės 20 dienos. Pralaimėjusių nebus - visos konkurse dalyvaujančios įstaigos bus apdovanotos knygų rinkiniais gamtos apsaugos tematika. Pirmosios vietos laimėtojų laukia 1500 litų premija.

Rūta Paulauskaitė, Kauno rajono savivaldybės atstovė informacijai

SOVIETINIS KANKINIMO ĮRANKIS - JAU MUZIEJINIS EKSPONATAS

1945 m. gegužės 10 diena, ankstyvą rytą, ryšininkas pranešė partizanams, kurie stovyklavo Lekečių valsčiaus miškuose, Vėlu kalvose, kad tą dieną iš Lekečių į Šakius dviem pastolėmis važiuos rajono aktyvistai ir pats rajono NKVD viršininkas, rusų karininkas Petrov. Tuo metu partizanams vadovavo Nepriklausomos Lietuvos kapitonas Jurgis Valys.

Petrov'as buvo ypač žiaurus, tardydamas suimtuosius, žiauriai kankindavo.

Kapitonas J. Valtys įpareigojo skyrininką Edvardą Guogą likviduoti šį sadistą. E. Guoga su savo 12 kovotojų surengė pasalą. Vidurdienį partizanai pamatė atvažiuojant du vežimus. Pirmame vežime ant priekinės sėdynės sėdėjo veži-

/nukelta į 3 psl...../

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nuostabiai sniegingą žiemą šiais metais taip atrodė Kauko laiptai Kaune.
Ant jų - montrealietė Regina Piečaitienė. Nuotr: Juozo Piečaičio

/atkelta iš 2 psl./

kas Jonas Mejeris iš Vincentavos k., ant antros sėdynės sėdėjo du rusų karininkai.

Antrame vežime- vežikė iš Lekečių k. Elena Mašanauskaitė-Račiukaitienė ir keletas stribų. Pirmam vežimui priartėjus partizanai atidengė taiklia ugnį. Petrov'as buvo sužeistas, bet abudu sugriuvo į griovį, dar atsišaudė. Sadistas Petrov'as buvo nukautas, o jo draugas pabėgo. Pasakojama, kad ir jis buvo sužeistas, vėliau ligoninėje mirė.

Elena Mašanauskaitė buvo mano tėvo pusseserė ir tuo metu gyveno pas mus, padėdavo namų ruošoje. Tą dieną ji ir buvo paraginta su mūsų arkliais važiuoti. Ji grįžusi pasakojė, kad kelią pastoję partizanai. Pradėjo šaudyti į priekinį vežimą. Tuo metu stribai išsilakstė, o ji staiga apsisukusi, grįžo namo.

Mejerio likimas buvo neaiškus. Bet kitą dieną sužinojome, kad J.Mejeris grįžo sveikas. Vėliau 1949 m. mūsų šeima buvo išvežta į Sibirą, iš savo kraštą grįžau tik po 10-ties metų.

Gyvenimas taip susiklostė, kad J.Mejeris tapo mano uošviu. Jis man vis pasakodavo apie tuos 1945 m. gegužės 10 d. įvykius. Aš visą laiką jaučiau, kad

jis kažką dar slepia ir tik 1986 m., kai nusilpo sveikata, eilinį kartą man atėjus pas jį į namus, jis atnešė seną portfelį ir sako: "Štai ką aš tada po tų kautynių gegužės mėn. 10 d. radau vežime". Iš portfelio išėmė spaustuva ir ylą. Tai buvo rusų saugumiečio Petrov'o kankinimo įrankiai. Spaustuva prisukdavo prie stalo, į jį įspausdavo aukos pirštą ir su yla badydavo panages, lupdavo nagus. "Nuo tada aš ir paėmiau saugoti šiuos daiktus; pamaniau, gal kada bus muziejiniai eksponatai", pasakė J.Mejeris.

Buvau susitikęs ir kalbėjau su partizanų E.Guoga, kuris iš lagerio sugrįžo gyvas.

/Užrašė LKPTS Lekečių sk.p-kas Vidmantas Mašanauskas. "TREMTINYS", nr. 14. 1996 m./

BIRŽUOSE RENGIAMO MIŠKO MEISTRAI

Biržų Politechnikos Mokyklai tenka persiorientuoti iš žemės ūkio srities į platesnės apimties programas. Nuspręsta rengti miško meistrus.

Šios profesijos dabar mokosi 15 moksleivių. Yra sukomplektuota antrosios pakopos 25 moksleivių grupė. Būsimiems miško meistrams teks mokytis trejus

metus.

Atlikdami praktinius darbus, moksleiviai ugdo jaunuolynus Biržų girioje, 50-ties ha plote. Jie atlieka protarpinio ir pagrindinio naudojimo kirtimus. Išskirstus plotus pavasarį užsodins miško kultūromis ir jas prižiūrės. Išmokstama įvertinti medienos kokybę, išrūšiuoti į atitiktinius medį, ekonomiškai naudoti medieną, apskaičiuoti kubatūrą. Taip pat mokosi naudoti įvairius darbo įrankius ir galės įsigyti traktorininkų ir vairuotojų teises.

Svarbu pastebėti, kad norima tikrai įsigyti geriausių žinių šioje srityje, tad bendrauja su švedais, kurie suteikė ir materialinę ir darbo metodikos pagalbą.

Linksmi ir laimingi jaunieji sportininkai-krepšininkai, ŠARUNO MARČIULIONIO MOKYKLOS aukletiniai Vilniuje po sėkmingo varžybu Tarptautiniame turnyre Jie save vadina - "marčiulioniukais"

Tačiau ilgai šis nutarimas nebuvo vykdomas, kadangi tam vėl pasipriešino dabar jau naujasis LŠS pirm. G. Jankus ir jo aplinka. Po to J. Gečas atsistatydino iš štabo viršininko pareigų ir perėjo dirbti į Departamentą.

Antrą kartą Šaulių sąjungai buvo pasiūlyta išjungti į KAD-ą lemtingomis Lietuvai 1991 m. sausio įvykių dienomis. 1991 m. sausio mėn. 15 dieną LŠS vadas G. Jankus, nederinęs šio klausimo su Centro valdybos nariais, atmetė pasiūlymą suvalstybinti Šaulių sąjungą. To pasekoje, 1991 m. sausio mėn. 17 d. Aukščiausioje Taryboje buvo priimtas Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos įstatymas.

Nors Šaulių sąjunga ir nėra Krašto apsaugos ministerijos struktūra, tačiau visada geriausias savo narius delegavo į kuriamas ministerijos struktūras, pati stengėsi dalyvauti valstybės stiprinimo ir gynybos darbuose, kas buvo parodyta 1991 m. sausio-rugpjūčio mėnesių laikotarpyje, su savanoriais kontroliuojant Rusijos kariuomenės judėjimą Lietuvos keliuose, vykdamas planines teritorinių gynybos štabų organizuotas pratybas, padedant Lietuvos gyventojams stichinių nelaimių metu, palaikant viešąją tvarką įvairių renginių metu ir t.t.

Šiuo metu, Šaulių sąjungos vadovybė deda daug pastangų, kad būtų priimtas atitinkamas LŠS įstatymas, įteisinantis organizacijos integravimąsi į Krašto Apsaugos Ministerijos (KAM) sistemą, nors tai padaryti labai sunku. Tam yra ir priešinių. Šaulių veikla, uždaviniai ir tikslai labai artimi SKAT-ui, todėl kai kurie politikai klausia - kam reikalingas antros, pagal veiklos profilį, panašios organizacijos įteisinimas? Ne kartą susitikimuose su valstybės vadovu ir pareigūnais esame pabrėžę, kad šiuo metu iš valstybės mes nieko nereikalaujame: nei aprūpinimo, nei lėšų, nei lengvatų. Savo veiklos vystymui mes daug tikimės iš Išeivijos šaulių, kurie remia Lietuvos šaulius nuo pat atsikūrimo dienos. Nereikia užmiršti, kad iki okupacijos Išeivijos lietuviai šauliams surinko 1 mil. 700 tūkstančių litų pinigais, jie nupirko lėktuvą, daug ginklų ir aprangos. Mums reikalinga Šaulių sąjungos įstatyminė bazė, kuri įteisintų šaulių veiklą, juos gintų socialiai, būtų grąžintas iki LŠS likvidavimo turėtas turtas, išspręstų ginkluotės, amunicijos ir aprangos išgijimo už savas lėšas ar dovanojimo būdu iš Išeivijos šaulių klausimą. Už tai šauliai atiduoda savo pasiryžimą, savanoriškumą, neatlyginamą darbą. Beje, esant netobuliems įstatymams, Lietuvos ginkluotosios pajėgos atribotos nuo Išeivijos lietuvių dovanų, nors prieskarije tai buvo praktikuojama.

Šaulių vadovybė yra daug dirbusi dėl veiklos krypties, kad jos veikla nesiskirtų su SKAT-os veikla, Seime priėmus Šaulių sąjungos įstatymą. Dar yra erdvės šauliams pasireikšti ir tuo sustiprinti Lietuvos gynybines pajėgas.

Ž I E M A I

Greičiau tu praeiki, per
Latviją mielą
Keliaukl namo, o velėna
Vėl atsikvėps, vėl bus gera
minėti
Nepagiežingą žiemą.

Nueiki, nepiktai išbaidydama
elnį
Ar kuosą iš jauno eglyno,
Kopki į baltus kalnus,
Į žiemos vienuolyną.

Nenusigandę, nenusigandę
Nors į aukštąjį beržą
suskridę,
Matytumėm- brenda, brend
Dievulėli, jinai jau nubrido!

Henrikas Čigriejus

Si Mokykla rengia miško meistrus ne vien tikiai Biržų, bet ir aplinkiniams rajonams.

Tai viena prošvaisčių, kai imamas kokio nors civilizuoto projekto.

RADO GERĄ SPRENDIMĄ

Nusipirkti pavasarį medelį sodinimui parke kainuoja 13-14 Lt., o Pavilnio parko girininkas tvirtina, kad dėl lėšų trūkumo girininkija nenusipirko nė vieno medelio. Tačiau - rasta protinga išeitis: Darbininkai apžiūri kitus Vilniaus parkus ir, radę ne vietoje išaugusius medelius, juos iškasa ir persodina į Pavilnio parką.

Vilniaus savivaldybei Gamtosaugos Fondas paskyrė medelių pasodinimui 10.000 Lt. Tikimasi per

porą savaičių pasodinti kuris yra gavęs leidimą apie 5.000 medelių.

Netrukus Vilniaus miesto savivaldybės darbuotojai tvarkys Verkių apylinkės parko, Žaliųjų ežerų pakrančių teritoriją.

Pasitaiko, jog medžiai kertami savavališkai. Taip prasižengs turi už nukirstą medį sumokėti 5 kartus daugiau, negu tas asmuo, kuris yra gavęs leidimą nukirsti.

SILUTĖS APYLINKĖJE- POTVYNIS APTVARKYTAS
Š.m. balandžio mėn. 25 d. jau galima buvo įvažiuoti į Sausgalvių, Jonaičių, Šilainių, Juknaičių, Plaiškių, Staniškių ir Šakių kaimus. Šiuo metu - Lietuvoje vasariška-25 C.

MOTERŲ IR VYRŲ CHARAKTERIAI PAGAL GIMIMO MĖNESIUS

Sausis. Moterys ramiai gyvens visą amžių, nesutikdamos ypatingų kliūčių. Jos - geros žmonos.

Vyrai - nepatikūs, ir tai jiems kenkia. Tik sulaukę garbaus amžiaus, jie atsistos ant kojų.

Vasaris. Moterys linksmos, mėgsta puoštis ir būna laimingos.

Vyrai - stipraus charakterio, mėgsta nuotykius ir moteris.

Kovas. Moterys smalsios, pavydžios, dažnai nelaimingos santuokoje.

Vyrai kuklūs, mėgsta malonumus ir tvarką.

Balandis. Moterys - mylimos ir mylinčios. Vyresnio amžiaus tampa aštraliužuvės, įgydamos daug priešių.

Vyrai - garbėtroškos ir kerštingi. Sulaukę 40 metų, praturtėja.

Gegužė. Moterys karštai myli savo vyrus. Protingos, gražios ir plepios.

Vyrai - geri sutuoktiniai, bet ir į svetimas moteris kėsina. Garbingi, tiki meile ir draugyste.

Birželis. Moterys - jautrios, linkusios bendrauti, bet aiškingos, nervingos.

Vyrai linkę mylėti tik vieną moterį, nors mėgsta nuotykius. Jiems sekasi biznyje. Tačiau pinigų sugeba greitai prarasti.

Liepa. Moterys - temperamentingos, aistringos. Mėgsta puoštis, flirtuoti ir kelti skandalus savo vyrams.

"Liepinį" vyrą lengvai apgauna mylimos moterys. Bet jis joms atleidžia. Aplinkiniai liepos mėnesį gimusių vyrų myli ir gerbia.

Rugpjūtis. Moterys - ramios, jų gerumas patraukia daugeli.

Vyrai - karjeristai. Dažniausiai myli žmonas, bet be atsako.

Rugsėjis. Moterys - smalsios, koketės, mėgsta draugiją, kur joms tenka klausytis daug komplimentų. Bet jos - ištikimos ir mylinčios.

Rugsėji gimę vyrai tvirtai laikosi žodžio. Jie kitiems teikia daugiau laimės, nei sulaukia patys.

Spalis. Moterys niekada neprisidarys nemalonių draugams ir artimiesiems. Meilė suteiks daug džiaugsmo vyrams.

Vyrai - nepastovūs. Mėgsta valkatauti ir keliauti.

Lapkritis. Moteris gyvenime lydės ginčai ir barniai. Dažniausiai dėl jų pačių kaltės.

Vyrai - donžuanai, lovelasai, nes labai patrauklūs.

Gruodis. Moterys - malonios, melancholiškos, nenoriai klausančios mylimojo pageidavimų.

Vyrai - ištikimi, garbingi, malonūs ir nemandagūs tuo pačiu metu. Jie dažnai nusivilia meile, bet "gruodinkai" - puikūs sutuoktiniai.

ŠAULIŲ SĄJUNGOS VAIDMUO LIETUVOS GYNYBINĖJE SISTEMOJE

Vykstant Nepriklausomybės kovoms, Vl. Pūtvio-Putvinskio ir M. Šalčiaus pastangomis, buvo įkurta karinė piliečių organizacija- Šaulių sąjunga, kurios pagrindinis uždavinys buvo padėti negausiai ir nepatyrusiai Lietuvos kariuomenei kovoti su priešais. Į Šaulių sąjungą būrėsi civiliai žmonės, norintys nors kiek padėti Tėvynei. Į jos gretas išliejo jau tuomet žymūs Lietuvos inteligentijos atstovai, kaip antai: T. Ivanauskas, A. Žmuidzinavičius, A. Vienuolis-Žukauskas, A. Klimas, B. Sruoga ir kiti.

Toks būrys autoritetų žmonių traukė Lietuvos gyventojus stoti į organizaciją. Visa ginkluotė, amunicija ir apranga buvo išgauta už savas lėšas. Ilgainiui Sąjunga tapo viena gausiausių ir garbingiausių Lietuvos organizacijų ir sovietinės okupacijos išvakarėse savo gretose turėjo apie 62 tūkstančius narių. Sąjunga veikė kaip savarankiška karinio pobūdžio organizacija, veikianti prie Krašto apsaugos ministerijos. Tik 1935 m. po generolo Stasio Raštikio reformos kariuomenėje, šaulių sąjunga tapo sudėtine kariuomenės dalimi. Apie šaulių svarbą Lietuvos gynybinėje sistemoje galime spręsti iš gen. St. Raštikio žodžių: "Valstybei ginti reikia ne svajoti, kaip vieną priemonę pakeisti kita, bet šiam svarbiausiam darbui imtis ir iškoti priemonių, kokias tik tauta turi arba gali rasti. Stiprinkime kariuomenę, stiprinkime jos didžiausią talkininką Šaulių sąjungą, stiprinkime ir visos tautos moralinį, kultūrinį ir medžiaginį gyvenimą; neskaldykime, bet burkime visas tautos jėgas".

Prasidėjus Atgimimui, jau 1989 m. buvo pradėti žygiai Šaulių sąjungai atkurti. 1989 m. rugsėjo 20 d. Kelmėje prie Vl. Pūtvio-Putvinskio kapo grupė Šaulių sąjungos atkūrimo iniciatorių davė priesaiką. Šalyje pradėti steigti šaulių būriai. Į šaulių gretas stojo Sąjūdžio žaliaraiščiai, studentai, darbininkai, buvę partizanai ir politiniai kaliniai, inteligentai, norintys pratęsti garbingos prieškarinio organizacijos veiklą ir tradicijas.

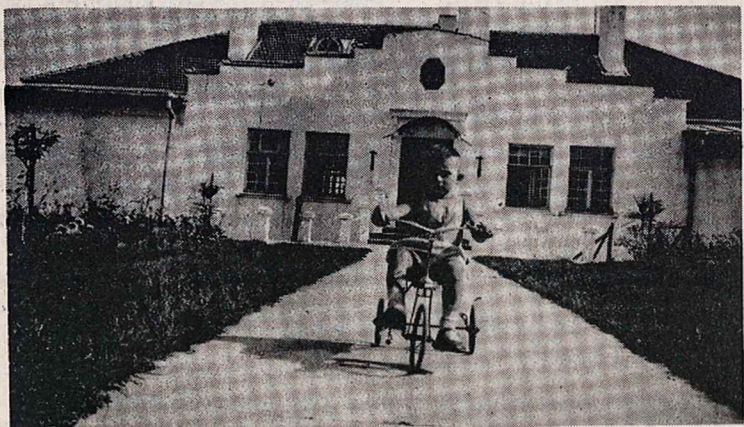
1990 m. vasario 15-16 dienomis, dar prieš Lietuvos valstybingumo atkūrimą, Kaune įvyko Šaulių sąjungos atkuriamoji konferencija, kurioje dalyvavo jau 14-os šaulių dalinių atstovai.

Pasiekus Lietuvos valstybingumo atstatymą ir įsteigus Krašto apsaugos departamentą, šauliai ryžtingai siekė, kad jų organizacija būtų pavaldi Departamentui, nors tam labai priešinosi tuometinis LŠS pirm. Seimo narys A. Bendinskas ir jo šalininkai. Visgi, 1990 m. gegužės mėn. 26 d. dalinių atstovų išplėstiname pasitarime buvo priimtas nutarimas už pavaldumą Krašto Apsaugos Departamentui (KAD) per LŠS štabą, kuriam tuo metu vadovavo buvęs Krašto Apsaugos ministerijos sekretorius, Lietuvos atasė Daniijoje, pulkininkas J. Gečas.

O Šaulių sąjungą, po 5-10 metų, aš matau kaip Lietuvos Nacionalinės gvardijos ar kariuomenės sudėtyje.

LŠS Vado pavaduotojas Stasys Ignatavičius

Lietuvos Radijo 70-osios Metinės

Kaireje:
Liudas
Stankevičius
kadaise
prieš
Kauno
Radijo
stoties
pastatą.

Šiuo metu Lietuva švenčia savo radijo 70 metų sukaktį. Todėl man, gimusiam ir augusiam Kauno radijo stoties aplinkoje, norisi prisiminti ir nors trumpai aprašyti tą stotį ir savo tėvą, tos stoties viršininką, dipl. inž. a.a. **Aleksandrą Stankevičių**. Jis buvo vienas iš jos steigėjų ir darbuotojų.

Mano tėvas, baigęs Paryžiaus universitetą radijo inžinieriaus laipsniu (E.E.M.I.), pradėjo dirbti prancūzų firmoje S.F.R. (Société Française, Radioelectrique) su kuria jis 1925 m. atvyko į Lietuvą statyti Kauno radijo stotį. 1933 m. jis buvo paskirtas Kauno Radijo stoties viršininku ir tame poste išbuvo iki Sovietų okupacijos.

Kasmet jis atstovavo Lietuvai įvairiuose tarptautiniuose radijo ir telekomunikacijos konferencijose, įvairiose pasaulio šalyse: Prancūzijoje, Egipte, Portugalijoje, Šveicarijoje ir kt.

Vienoje tokioje konferencijoje jis iškovojo Lietuvai ilgiausią radijo bangą Europoje. Už tai buvo Lietuvos prezidento Antano Smetonos aktu už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Kaune 1935 m. vasario 16 d., Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino Vikijos garbės ženklu.

Labai daug jam teko kovoti dėl tos bangos gavimo, kadangi labai priešinosi anglai, sakydami, kad jie yra didelė valstybė ir jiems yra reikalinga tokia banga. Bet vistiek, mano tėvas laimėjo, tikriausiai jiems pasakęs "Never mind!"...

Jisai taipogi yra daug padėjęs konferencijose Estijai ir Latvijai, nes jos buvo silpnesnės toje srityje, ir kartais jam tekdavo joms atstovauti.

Ivertindama Latvijos valdžia 1936 m. lapkričio 1 d. jį apdovanojo Latvijos Trijų Žvaigždžių ordinu.

Dar Lietuvai būnant nepriklausomai, rusai buvo atsilikę radijo srityje ir prisimenu, kai Maskva kreipėsi į mano tėvą padėti jiems kažkokiu reikalu. Matyt, jis jiems padėjo, kadangi iš Maskvos gavo rudos spalvos patefoną au ant šono metaline lentele ir įrašu: "Dipl. Inž. A. Stankevičiui..."

Kai tėvas grįždavo iš užsienio konferencijų, tai man kaip vaikui, buvo labai smagu važiuoti su radijo stoties geltonos spalvos autobusėliu, ant kurio durų buvo vytis ir užrašas: "Kauno Radijo Stotis" ir kuri vairavo uniformotas šoferis mane veždamas į Kauno geležinkelio stotį. Buvo smagu pasitikti tėvelį ir gauti iš jo visokių lauktuvių...

Lietuvai atgavus Vilnių, tėvas kartu su radijo stoties tarnautojų grupe, kartu su Lietuvos kariuomene, išžengė į Vilnių ir perėmė lenkų valdomą Vilniaus radijo stotį.

40-TOJI SUKAKTIS

PAVYKUSI ČIKAGOJE LIETUVIŲ OPEROS PREMJERA

"Jūrate ir Kastyčiu" apvainikuotas 40-sis sezonas

Balandžio 20 d. įvyko K.V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos premjera, kuri apvainikavo Čikagos lietuvių operos kolektyvo 40 metų veiklos sukaktį. "Mortono" Vidurinėsios mokyklos auditorijoje Cicero mieste tą dieną daugiausiai negu tūkstantinė žmonių minia matė dar šios operos pastatymą, kuris buvo atliktas kartu su daugiau negu 60 asmenų talka iš Kauno Valstybinio Muzikinio Teatro.

Šią operą Čikagos lietuvių operos kolektyvas buvo pirmą kartą pastatęs prieš 24 metus, o kauniečiai savo premjerą turėjo visai neseniai š.m. kovo 16 d. Šis bendras abiejų grupių vaisius buvo tikrai sėkmingas ir gražus.

Iš Kauno buvo atsivežtas visas orkestras, šokėjos, dalis choristų, solistų ir kitų talkininkų, jų tarpe ir dirigentas Julius Geniušas, režisierius Gintas Žilys, dailininkė Janina Malinauskaitė (oro keliu atgabenta ir jos sukurtos dekoracijos bei kostiumai).

Svarbiausias roles čia dainavo vienas žymiausių Lietuvos solistų Virgilijus Noreika, kuris nebuvo pasirodęs kauniečių pastatyne. Tik Jūratės rolę atlikusi Sabina Martinaitytė jau šią rolę dainavo Kauno spektakliuose. Šalia jų per premjerą Kastyčio motinos rolę atliko Aldona Stempučienė, Rūtėlės - Ausra Čičėnaitė, o Kastyčio tėvo - Gediminas Maciulevičius. 4 psl.

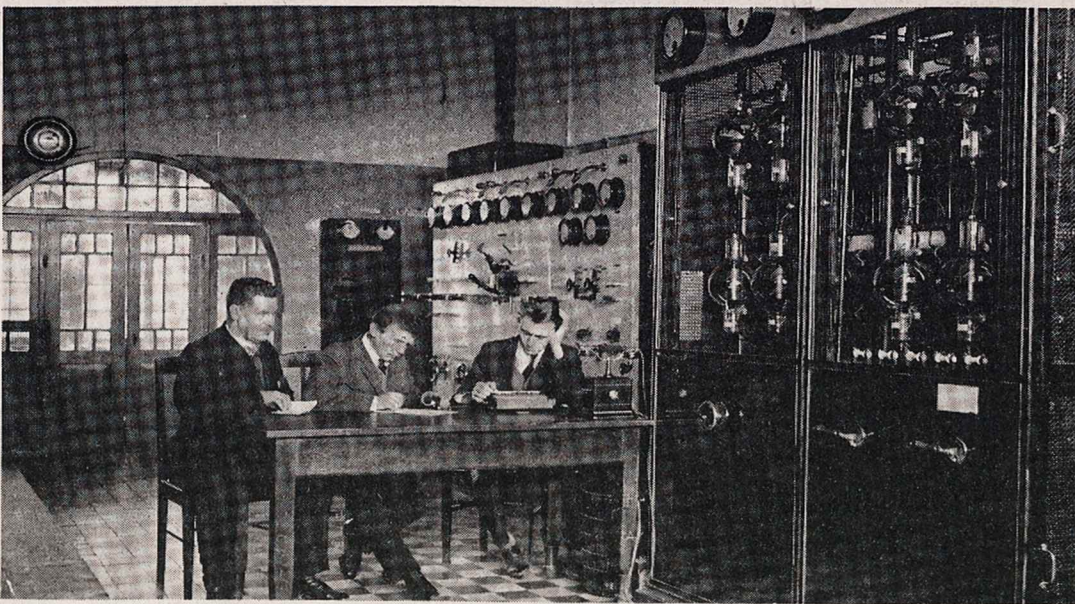
Antrame spektaklyje sekančią dieną (jame buvo jau apie pusantro tūkstančio žiūrovų) šiose rolėse pasirodė kiti žmonės: Birutė Sodaitytė, Audronė Gaiziūnienė ir Vaclovas Momkus.

Čia reikia pridėti dar ir režisieriaus asistentę Ainą Paulauskaitę, apšvietimo ir scenos reikalų tvarkytojus - Laimą Šulaitytę-Day ir Tomą Rusnak, grimuotoją Julijų Balutį. Dar reikėtų pažymėti ir koncertmeisterį, čikagietį Manigirdą Motekaitį.

Prieš abu spektaklius buvo sugroti Amerikos ir Lietuvos himnai, nes čia vyko neeilinė muzikinė, o taip pat ir didelė lietuviška šventė, atžyminti Čikagos lietuvių operos kolektyvo svarbią sukaktį. Todėl šalia rūtų šakelės, ši kartą prie scenos uždangos buvo pridėta ir skaitlinė "40". Taip pat šia operos premjera buvo paminėta ir komp. K.B. Banaičio 100 metų gimimo sukaktis.

Kaip atrodė, ši kartą "Juratė ir Kastytis" nuskambėjo žymiai geriau negu prieš 24 metus, kuomet ji buvo atlikta vien tik čikagiečių operos entuziastų pagėjomis. Tą kartą pagrindines roles dainavo Stasys Baras ir Dana Stankaitytė, kurie dabar buvo tik klausytojų tarpe.

Publika labai šiltai priėmė šios operos abu spektaklius, gausiai plojo, šiltai reagojo į operos eigą. Kiti sakė, jog tai buvo vienas iš geriausių Čikagos lietuvių operos pastatymų per jo 40 metų veiklos laikotarpį. O per tą laiką buvo duotos net 32 operos su 110 spektaklių! Reikia tik nusistebėti šio operos kolektyvo valdybos,

Viduryje: Kauno Radijo Stoties viduje: Dešinėje sėdi Aleksandras Stankevičius Kauno Radijo Stoties viršininkas.

Iš Vilniaus radijo stoties darbuotojai parsivežė dvi stoties mėlynos spalvos mašinas "Polski Fiat". O man tėvas atvežė suvenyrą, radęs stotyje paliktą lenkų karininko keturkampę gražią kariška kepurę.

Visai prieš okupaciją tėvas pradėjo statyti naują radijo stotį Baptuose, bet Sovietams okupavus Lietuvą, turėjo nutraukti šį projektą.

1940 m. birželio mėnesį aš su savo broliu ir teta, Radijo stoties Chevrolet mašina ir šoferiu važiuojame į Birštoną atostogų. Tik prieš pat Birštoną labai nustebome pamatę važiuojančius rusų tankus į Kauno pusę! Staiga mus sulaikė rusų kareivis ir liepė nesimašyti ant kelio, bet nusukti į šoną prie ten stovinčio namuko ir eiti prie sienos. Aš jau būdamas vaikas, buvau girdėjęs, kad Rusijoje už menkniekį žmonės yra statomi prie sienos ir sušaudomi, todėl labai išsigandau ir maniau, kad ir mus veda sušaudyti. Taip pat kareivis liepė mums išjungti radiją automobilyje.

Užpakalyje namuko jau buvo daugiau sulaikytų žmonių. Visur matėsi lakstant išsigandusius rusų kareivius, kurie net bandė kasti apkalas. Mat, jie tikėjosi lietuvių kariuomenės pasipriešinimo.

Už keletos valandų pagaliau pasirodė vienas karininkas ir mūsų mandagiai atsiprašė, kad turėjome čia laukti ir sakė, kad dabar galime važiuoti, tik turime saugotis tankų.

Taip tankų vilkstinėje pagaliau pasiekėme Kauną ir įvažiuojame į Radijo stotį. Pamačiau savo tėvą susinervinusį, su kažkokiu politruku besisnekantį, kuris liepė tėvui išjungti radijo stotį ir grasinanti, jeigu kas vėl įjungs, tai mano tėvas bus sušaudytas.

Nuo tos dienos kasdien šią mūsų stotį saugodavo grupė rusų kareivių su politruku viduje. Kadangi man buvo atostogų laikas, tai aš daugiausiai laiką praleisdavau su rusų kareiviais. Jiems rodydavau savo žaislus, kuriuos tėvas buvo parvežęs iš užsienio ir kurių jie dar savo gyvenime nebuvo matę. Pavyzdžiui, turėjau mažą automobiluką, kurį prisukū - ir jis pats važiuoja. Tai jie jokių būdų negalėjo suprasti, kaip tas automobilukas pats važiuoja. Manė, kad aš jį kaip nors traukiu už virvutės...

Jie mane visuomet siųsdavo į šalimais esančią krautu-

ypatingai jo ilgamečio pirmininko Vytauto Radžiaus energija, choristų (jų tarpe vienas Petras Čelkis jau dainuoja visus 40 metų) ištverme, talkininkų bei rėmėjų ryžtu. Tad nenuostabu, kad šis kolektyvas ne tik ilgai išsilaikė, bet ir dar gali žiūrovus pradžiuginti brandžiais vaisiais.

Daug gražių minčių ir sveikinimo žodžių buvo išsakyta per po antrojo spektaklio įvykusių suaktyvinių pokylių Jaunimo Centro rūmose čikagoje. Čia susirinko daugiau negu 300 žmonių, kurių dauguma yra stipriai susiję su Čikagos lietuvių operos kolektyvu. Taip pat matėsi ir gausūs talkininkai iš Kauno, be kurių šios operos pastatymas, be abejo, būtų buvęs gerokai silpnesnis.

Šiame pokylyje pirmoji i susirinkusius prabilo ilgametė operos choro dainininkė ir dabartinė vicepirmininkė Jonė Bobinienė, padėkodama visiems prisidėjusiems prie operos kolektyvo puoselėjimo.

Pradžioje buvo apdovano ta grupė choristų, kuriems sukanke apvalesnės jų dainavimo sukaktys. Iš jų labiausiai atžymėtas Petras Čelkis, kuris operos choro dainuoja nuo jo pat įstieigimo dienų - 1956 metų, kuomet buvo pastatyta pirmoji opera "Rigoletto".

Prieš vakarienę puotą dalyviams malda sukalbėjo kun. Juozas Vaisnys, S.J., o pavalgius - prasidėjo sveikinimai ir čia pirmuoju prabilo Lietuvos ger. garbės konsulas Vaclovas Kleiza. Sveikino ir PLB pirm. Bronius Nainys, višiuomenės veikėjas Valdas Adamkus, Lietuvos Fondo Tarybos pirm. Marija Re-

mienė.

Iš tolimesnių svečių pirmuoju sveikino Kauno Valstybinio Muzikinio teatro vadovas ir režisierius Gintas Žilys. Jis čia Čikagos lietuvių operos pirmininkui Vytautui Radžiui išteikė simbolinę dovaną - L. Striegos skulptūrą "Paukę", linkėdamas, kad ji ilgai giedotų visų lietuvių bendram tikslui. Taip pat savo mintis bei linkėjimus išsakė solistas Virgilijus Noreika ir dirigentas Julius Geniušas.

Buvo sveikinusiujų ir raštu. Tada Jonė Bobinienė pakvietė atsistoti visus garbės svečius, dabartinius ar anksčiau dainavusius solistus, dirigentus bei kitus vienaip ar kitaip su Čikagos lietuvių opera surištus žmones.

Paskutiniu kalbėtoju buvo Lietuvių operos valdybos pirm. Vytautas Radžius. Jis savo ilgesniame žodyje apžvelgė kolektyvo praeitį nuo pačių pirmųjų - 1956 metų. Jis daug kam čia dėkojo, nušvietė kai kuriuos ryškesnius momentus. Paminėjo labai atmintingą įvykį, kuomet iš okupuotos Lietuvos buvo gauta "Gražinos" opera, kuri buvo pastatyta minint 10 metų sukaktį. Net iki šiai dienai nėra žinoma, kas tada tą operą atsiuntė. Nėra atskleistas ir kitos šio įvykio detalės, nes tuo laiku su komunistine valdžia jokio bendravimo negalėjo būti. Daug padėkos žodžių jis išsakė visiems talkininkams, pažymėdamas jų pavardes bei atliktus darbus. Jis dėkojo ir tiems, kurių namuose pastogę galėjo rasti gausūs svečiai iš Kauno.

Jo kalbai pasibaigus, pokylis dar tęsėsi, svečiai jau privačiai bendravo:

Visos nuotraukos iš Liudo

Stankevičiaus archyvo.

Dipl. inž. Aleksandras Stankevičius

vę, kad aš jiems pirkčiau po keletą gramų dešros. Kai aš jiems sakydavau, kodėl tiek mažai, kodėl neperka kilogramais, tai jie negalėjo tikėti, kad galima kilogramais pirkti tokias gėrybes.

Kaip dauguma vaikų, ir aš mėgdavau kariškus blizgučius (nors ir dabar nedaug pasikeičiau), tai kareivių prašydavau raudonos žvaigždutės. Kai kurie net nusiimdavo ją nuo savo kepurės ir man duodavo. Tokiu būdu aš turėjau neblogą kolekciją rusiškų žvaigždžių ir medalių.

Kareivių tarpe būdavo ir mongolų, iš kurių išmokau skaiciuoti iki penkių ir net šiandien prisimenu tuos mongoliškus skaičius.

Antrą okupacijos dieną, vienam rusų kareiveliui, saugojančiam Radijo stulpą, nunešiau manos keptų sausainių tai jis bijojo juos valgyti, nes manė, kad jie yra užnuodyti.

Už keletos savaitių tėvas buvo atleistas iš savo pareigų ir į jo vietą buvo paimtas paprastas technikas. Na, ir ką, ar technikas gali dirbti inžinieriaus vietoje? Bet tėvas skaitėsi "buržuizus", tai reikia jį pakeisti darbininku. Taip su širdgėla turėjome apieisti tokią mielą Radijo rajoną.

Tada mano tėvas pradėjo dėstyti elektrotechniką ir matematiką Kauno amatų mokykloje senamiestyje ir ten toliau liko dirbti iki vokiečiams užėjant.

Vieną dieną vokiečiai sušaukė lietuvių matematikos mokytojus, kuriuos turėjo apmokyti vokiečiai matematikas. Kai kartą jisai rodė ant lentos kaip reikia spręsti vieną komplikotą uždavinį, tai mano tėvas pakėlė ranką ir prie lentos priėjęs parodė tam vokiečių matematikui dar lengvesnį būdą išspręsti šį uždavinį. Vokiečiai pasijautė labai nemalonai.

1944 m. visa mūsų šeima pasitraukė į Vakarus, o vokiečiai traukdamiesi iš Lietuvos, susprogdino Kauno Radijo stoties stulpus...

L. Stankevičius

vieni kalbėjosi, kiti šoko grojant Rikardo Soko orkestrui. Čia visi galėjo pasidalinti gražiais prisiminimais ne tik iš "Jūratės ir Kastyčio" pastatymo bet ir visos 40 metų Čikagos lietuvių operos veiklos dienų. O prisiminti buvo kas: tą byloja operos programiniai leidiniai, plakatai (jie čia buvo iškabinti prie scenos), spaudos puslapiai, nuotraukos ir kita.

Kas gi visa tai ateityje surinks į vieną vietą, kad Čikagos lietuvių operos veiklos momentai visam laikui išliktų gvvi ir iškalbūs? **Edvardas Šulaitis**

RENGINIAI ČIKAGOJE:

● Birželio 1 d.-Pedagoginio Lituanistikos Instituto diplomų įteikimo vakaras Jaunimo Centre.

● BIRŽELIO 2 d. Muz. Manigirdo Motekaičio mo-

kinių baigiamasis koncertas, Jaunimo Centre.

● Birželio 7-9 d.d. - Čikagos lietuvių skautų ir skautų savaitgalio stovykla - Jamborė.

● Birželio 16 d. - Lietuvių Gedulo ir Vilties diena - Birželio tragiškųjų dienų minėjimas PLC, Lemonte. Rengia LB Lemonto Apylinkės valdyba.

● Birželio 29 d. - Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejaus 30-mečio puota 6 val.vakaro Muziejaus GINTARO salėje.

● Liepos 5 d.- Susipažinimo vakaras ir šokiai X-tosios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės proga, 8 val. v., Navy Pier, Grand Ballroom, Čikago.

● Liepos 6 d.- X-toji Lietuvių Tautinių Šokių Šventė 1 val.p.p. Rosemont Horizon, Rosemont, IL.

KĄ PADOVANOJA MUMS LAUKINIAI AUGALAI

Kai kas mano, kad laukinius augalus galima valgyti tik badmečiu. Tačiau mūsų seneliai, be pačių auginamų daržovių, pasirinkdavo ir laukinius. Tiesa, jie nemokėjo moksliskai paaiškinti, kad šie augalai turi daug vertingų maisto ir mineralų medžiagų, vitaminų, baltymų, bet puikiai nutukę, kas skanu ir sveika. Žinoma, laukinius augalus, jei panorėsimė jais pasmaguriuoti, galima rinkti ar skinti tik švariuose laukuose, toli nuo dulketų kelių, didelių gamyklų, savartynų, nenupurkštus chemikalais.

Beveik visose sodybose auga paprastoji garšva. Jauni, dar garbanoti jų lapeliai verdami kartu su jaunomis dilgėlėmis. Nupylus vandenį, įberiama truputį miltų, idedama sviesto, druskos, cukraus, užpilama kaulų sultiniu. Valgomą su kietai virtu kiaušiniu.

Švieži beržų lapeliai tinka arbatai, maistui, vaistams ir dažams. Arbata gydo reumatą ir inkstų ligas, įvairius išbėrimus. Smulkiai supjaustyti juos galima vartoti vietoj petražolių. Jų galima užberti ant virtų bulvių, kitų daržovių.

Jaunus vynuogių lapus galima vartoti balandėliams vietoje kopūstų lapų.

Iš jaunų dilgėlių, balandų verdama skani lapienė.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MEDINĖ KOJA

Jose de Espronceda

(Jose de Espronceda (1808-1842) - žymiausias ispanų romantizmo atstovas. Rasė romanus, dramas, poeziją. Originalus ir temperamentingas kūrėjas, kuris, kaip ir dera romantikui, aukština iracionalumą, aistrą ir laisvę).

Papasakosiu jums keisčiausią ir stebuklingiausią istoriją, kokia tik begalima išivaiduoti. Istorija, nuo kurios siaušiasi plaukai, šurpsta oda, stingsta dvasia ir virpa ne viena bebaimė širdis, nes žmonėse tebegyvena ir iš kartos į kartą keliauja ši liūdna nelaimingojo, kuriam likimas iškretė pikta pokštą, šlovė.

Tepaskaito raišieji, patyrę dirbtinės kojos svorį, ši pasakojimą, kuris yra tiek pat tikras, kiek ir liūdnas. Kalbu su jumis, arba geriau pasakius, su visais, nes nėra pasaulyje nė vieno, kuris turėdamas kojas, būtų apdraustas nuo jų netekimo.

Kartą prieš pussimtį metų Londone gyveno du žymūs žmonės: verslininkas ir medinių kojų meistras. Pirmasis garsėjo savo turtais, antrasis - išskirtiniais savo amato sugebėjimais. Šie sugebėjimai buvo tokie ypatingi, kad žmonės su savo greitomis ir lengvomis kojomis, pavydėjo tiems, kurie turėjo dirbtines. Ir medinės kojos neilgai trukus, tapo madingesnės ir pranašesnės už natūralias. Tuo metu mūsų komersantas sugebėjo susilaužyti vieną koją taip, kad chirurgams neliko kitos išeities, kaip tik ją nupjauti. Nors operacijos skausmas buvo nepakeliamas, ir verslininkas manė jau sulauksiąs paskutiniųs, neberadęs kojos jis džiaugėsi ir galvojo apie amatininką, kurio pagaminta medinė turėjo jį visiems laikams apsaugoti nuo panašių nemalonumų. Jis iš karto liėpė pakviesti misterį Vudą, tą meistrą, ir kaip sakoma, dar neapersokęs duobės, pasileido svajoti apie nuostabią stebuklingą koją. Troškimas pačiam išbandyti amatininko sugebėjms uždėgė ir įkaitino šį stambų ir apkūnų, i penktąją dešimtį įžengusį vyrą.

- Misteri Vudai, - kreipėsi į jį verslininkas, - man reikalingi jūsų sugebėjimai.

- Mano kojos, - atsakė Vudas, - yra kiekvieno norinčio jomis pasinaudoti, žinioje.

- Nuosirdžiai dėkoju, bet man reikalingos ne jūsų, o medinės kojos.

- Aš jas ir siūlau, - atsiliepė meistras, nes manosios, nors ir ne medinės, dar reikalingos man pačiam.

- Keista, kad toks žmogus kaip jūs, kuris gamina tobuliausias kojas pasaulyje, vis dar naudojasi tomis, su

kuriomis gimė.

- Tai kita šneka, bet grįžkime prie reikalo: jums reikalinga viena medinė koja, tiesa?

- Tikrai taip, - atsakė turtingas komersantas, - tačiau tai turi būti ne šiaip koja, o tobulas kūrinys, meno stebuklas.

- Meno stebuklas! - pakartojo misteris Vudas.

- Taip, pone, stebuklinga koja, ir man visai nesvarbu, kiek ji kainuos.

- Suprantu - jums reikia tokios kojos, kuri pakeistų turėtają.

- Ne, pone: ji turi būti dar geresnė.

- Aišku.

- Noriu, kad ji lengvai prisitvirtintų, nieko nesvartų ir ne aš ją neščiau, o ji mane.

- Viskas bus padaryta.

- Vienu žodžiu, noriu kojos... taip, kadangi turiu progą pasirinkti, kojos, kuri eitų pati.

- Kaip pageidaujate.

- Taigi, jau viską žinote.

- Po dviejų dienų, - tarė meistras, - koja bus padaryta, ir pažadu, jūs būsite patenkintas.

Taip sutarę, jie atsisveikino, ir komersantas pasinėrė į saldžias svajas ir viltis, kad po trijų dienų jam priklausys geriausia medinė koja visoje Didžiosios Britanijos karalystėje.

Tuo tarpu mūsų nagingasis meistras jau ruošė savo prietaisą taip atidžiai ir kruopščiai, kad po trijų dienų, kaip buvo sutarta, darbas, pradžiuginęs ir patį genialų išradėją, buvo baigtas.

Išauso gražus gegužės rytas ir atėjo toji laimingoji diena, kai sparnuotos bekojo komersanto svajonės turėjo išsipildyti, ir jis gulėjo lovoje nė nenujausdamas, kokia nesėkme jo laukia. Jis troško pasimatuoti koją, ir kiekvienas beldimas. ataidėdavęs nuo durų, atsiliepdavo jo širdyje. "Jau atnešė", - kalbėjo jis mintyse, bet veltui, nes iki tol, kol pasirodė dirbtinė koja, į jo namus buvo atėjusi pienininkė, laiškininkas, mėsininkas, vienas draugas ir tūkstančiai kitų nereikalingų asmenų, kurie vis labiau kaitino mūsų herojaus nekantrumą ir jaudulį, - jis jautėsi lyg būtų susiruošęs į pasimatymą ir nesulaukęs naujo frako, kurio sukčius siuvėjas taip ir nepasiuvo. Tačiau mūsų meistras savo pažadą ištesėjo, nors geriau to nebūtų atsitikę! Galiausiai kažkas pasibeldė į duris, ir į verslininko miegamąjį tarnas įnešė medinę koją, turėjusią jį išgelbėti.

- Dėkui Dievui, - sušuko bankininkas, - pagaliau matau šį pasaulio stebuklą.

ieškoma kaimiųjų eserų, maždaug 15 metų plėšusių Rusijos ir Europos bankus, aukso. Boriso Savinkovo ir generolo Kuriopovo vagystės, įvykusios vienu metu, nereikalingos komentarų.

Tuo metu PGPU agentūra per prancūzų tarpininką Paryžiuje išigijo privatų banką, kuris greitai išsiplėtė ir tapo garsioju "Eurobanku" - didžiausiu užsienio banku Prancūzijos sostinėje. Pikantiškiausia šioje istorijoje tai, kad tą banką įkūrė rusų emigrantai ir jo sąskaitoje gulėjo visas baltųjų judėjimo auksas, pamazų perpumpuojamas į Maskvą.

Ne tokių romantiškų, bet ne mažiau rimtų priemonių imtasi ir šalies viduje. Dar iš Lenino laikų inercijos ir Vakarais plaukė vertybės iš turtingiausių Rusijos muziejų. Bet netrukus tam buvo padarytas galas. Akivaizdus Stalino politikos posūkis, turint galvoje jo iškeltą ūkį, jog socializmas galima sukurti vienoje šalyje, jei ir nepakeitė, tai bent patobulino senuosius lenininis gyventojų plėšimo metodus. Jau seniai nugrįždavo praeitin masinės kratos, kai ginkluoti būriai išsiverždavo į butus, ieškodami aukso ir brangenybių. Visas šitas triukšmas su šūviais ir riksmais jau negalėjo duoti reikiamų rezultatų, nes dauguma žmo - nių jau buvo nuogutai nuogutėliai, o jei dar ši tą turėjo, tai buvo paslėpę taip, kad jokiomis kratomis nerasi žemėn užkastų ar sienose įmūrytų vertybių.

Viskas buvo padaryta paprastai ir elegantiškai. Inspiravusi šalyje baisų badą, nusinesusi kaban milijonus žmonių, valdžia daugelyje miestų atidarė vadinamuosius "torgsinus" (torgovijų sindikat - prekybos sindikatas), kur buvo galima nusipirkti šokių tokių produktų (ne dievažį ko: makaronų, riebalų, kruopų ir kt.), bet tik už auksą ir užsienio valiutą. Žmonės atkasdavo savo lobius ir nešdavo į "torgsinus", kur jau laukė GPU darbuotojai, klausdami, iš kur jie turi aukso arba valiutos, kai viena ir antra seniai jau buvo išakytą atiduoti. Vizitas į "torgsiną" dažniausiai reikė krata tą pačią dieną ir areštą; tiesa, vėliau toki žmogų, kuris savo noru atiduodavo auksą ir valiutą, paleisdavo.

Šių įvykių įkarštyje gelutiniai buvo pribaihtas NEF'as. Visuose dideliuose šalies miestuose "nepmanus" iškviatė į GPU ir pranešė (prieš tai, matyt, suderinę atitinkamą direktyvą, todėl tai ir pateko į istoriją): "Ponei, jūs kaupėte auksą juoda dieniai. Juoda diena atėjo! Atiduokite jį valstybei". Kai kurie, suprastę momento svarbą, pagal principą "gyvybė svarbiau", atidavė viską iš karto. Syvruojandis įvairiose vietovėse i tikinėjo skirtingai. Kai kuriems net skaitė socializmo politinės ekonomijos paskaitas, i tikinėdami, jog kiekvienas pilietis taps turtingesnis, stipresnis ir laisvesnis, jei vienintelis aukso savininkas šalyje bus galinga socialistinė valstybė. Nors šios paskaitos, savaime suprantama, buvo skaitomos kėlėjimuose, kuriuose laikė svyruojandis, i tikinti pavyko nedaugeli.

...Prisiminkime, kad ir caro brangenybių bylą. Tai ką Jurcvskis atvežė iš Jekaterinburgo į Maskvą, buvo tik lašas jūroje. Pasirodo, imperatorius, dar būdamas Tobolske, per jam ištikimą apsaugos viršininką pulkininką Kobyljanskį i laisvę išsiuntė keliasdešimt sesių litrų talpos metalinių dėžių nuo prancūziško aliejaus. Jose buvo užliuoti lobiai, kuriuos Romanovų šeima sukauė per 300 metų, valdydama Rusiją ir Rusijos imperiją. Pulkininkas Kobyljanskis pagrobė Kinijoje (vėliau pradėjo meluoti neva radę jį kažkokiam Sibiro miškų ūkyje, kur buvęs pulkininkas dirbęs lyg buhalteriu, lyg sargu).

Su pramušgtalviskais persekiojimais Sibiro platybėmis, su kulkų spiečiais apleistuose taigos vienkieniuose, su areštais nuo Maskvos iki pačių gudžiausių pakraščiu. Patį pulkininką nukankino negyvai, bet rado viso labo penkias prancūziško aliejaus dėzes, o jų buvo 37. Likusiųjų ieško iki šiol.

Ta romatiškoji aukso medžioklė, vis kitokiomis formomis, truko metų metais ir sulaukė mūsų dienų.

Senaisiais laikais Rusija Sibiro kasyklose per metus išplaudavo maždaug 30 tonų aukso. Senosios kasyklos, naudojamos daugeli metų, buvo beveik išsekusios negandų metais ir visiškai apleistos.

(bus daugiau)

- Prašom, - atsake tarnautojas, - patikėkite, mano šeimnininkas per visą savo gyvenimą nėra padaręs geresnės kojos.

- Pažiūrėsim, - pasitaisęs lovoje, komersantas apsiliko apatinis ir liepė paduoti protezą.

Koja prisitvirtino lengvai, Bet čia ir prasideda liūd - niausia paskojimo dalis. Nespėjus verslininkui kaip reikiant susitvarkyti ir atsistoti, koja su nežemiška, nesulaikoma jėga pradėjo pati eiti, ir riebus komersanto kūnas pasinesė jam iš paskos. Veltui jis šaukė savo tarnams, kad šie jį sulaikytų. Durys, nelaimei, buvo praviros, ir kol jie atskubėjo, vargšelis jau buvo gatvėje. To, kas nutiko ten, apsaityti neįmanoma. Jis ne ėjo, o skrido: atrode- lyg būtų nešamas milžiniško uragano sūkuriu. Veltui stengėsi atlošti kūną, nusitverti už tvoros ir šauktis pagalbos, kai vos neatsitrenkė į mūro sieną: kūnas lėkė paskui impulsyvią maištingą koją. Norėdamas užsikabinti už kokio nors daikto, jis rizikavo netekti rankos ir kai žmonės atskubėdavo į jo šauksmus, vargšas bankininkas jau būdavo dingęs. Dirbtinė koja buvo žiauri, negailestinga. Pakeliui sutikti draugai šaukė ir praše sustoti, bet jam tai buvo tas pats, kaip ranka pasiekti dangų.

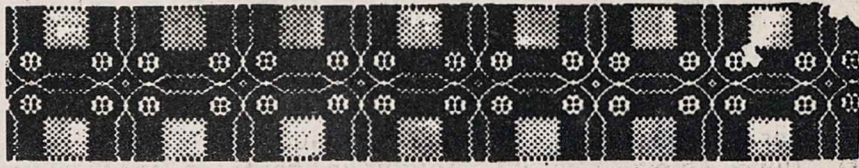
- Toks padorus žmogus, - šaukė jam vienas, - ir tik su trumpikėmis laksto po gatves! Ajajiai!

Tačiau vyriškis tik burnoje ir rodė rankomis ženklus, kad negali sustoti. Vieni žiūrėjo į jį kaip beprotį, kiti bande sulaikyti, bet būdavo parbloškiami pasitutusios kojos ir siuntė bedaliui eikvui tūkstančius praeiksmų bei ižeidimų. Vargšelis verkė, jam, nusiivylusiam ir pavargusiam, staiga sovė į galvą mintis užsukti į to praeikto kojų meistro namus. Jis atėjo, pabeldė, tačiau jau buvo kažikur nutoles gatve, kai amatininkas pasirodė tarpdury. Tas tepamatė tolumoję žmogų, lyg uraganinės vėtros genamą ir bemosikuojantį rankomis. Artejan vakarui, greitaiegis pastebėjo, kad koja ne tik nepasilsta bet eina kaskart sparčiau. Jis išėjo į laukus ir nusilpęs bei uždusęs pasuko tuo keliu, kuris vedė į jo tetos sodybą. Tai buvo garbinga septyniadešimt su viršum metų ponija, gėrusi arbatą prie parlour (priimamasis, pranc.), lango. Pamačiusi atlekiantį tokį išsitaršiusį ir paklaikusį giminaitį, pamanė, kad jis prarado nuovoką, nes buvo taip nepadoriai apsirengęs. Nelaimingajam priartėjus prie lango, ji šuktelejo ir rimtai pradėjo dėstyti, kad tokiame žmogui kaip jis nederėtų šitaip atrodyti.

- Teta, teta! Ir jūs tą patį! - gailiai atsiliepė giminaitis.

Nuo to laiko jo niekas daugiau nebematė, ir daugelis tikejo paskendus jį Lamanšo sąsiauryje. Tačiau prieš keletą metų neseniai iš Amerikos grįžę keliautojai tvirtino regėję jį lyg žaibą skuodžiantį miškais. Ir jau visai neseniai sunykęs skeletas su medine koja buvo pastebėtas Pirenų viršukalnėse, kėlęs siaubą vietos gyventojams. Taip jis turbūt ir šiandien blaškosi po pasaulį su stebuklinga koja, nepraradusia savo pirmojo veržlumo, beprotiško greičio ir amžino judėjimo.

(Is ispanų kalbos vertė Rūta Samuolytė)

MIRĖ ŽINOMO PARTIZANŲ VADO ŽMONA

Didįjį Šeštadienį pasiekė žinia, kad Lietuvoje mirė žymaus laisvės kovų vado ADOLFO RAMANAUSKO-VANAGO našlė **Birutė Mažeikaite-Ramanauskienė**. Šiai daug ištermės parodžiusiai ir kančių patyrusiai asmeni - bei lenkiamė galvas ir tariame Amžiną Atilsi.

Ramanauskas-Vanagas 1945 m. balandžio mėnesį pasitraukė iš legalaus darbo Alytaus mokytojų seminarijoje ir išėjo į Dzūkų miškus partizanauti. 1951 m. jis perėmė Lietuvos partizanų vadovybę, tapo Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos Tarybos pirmininku ir Ginkluotų pajėgų vadu.

Jau partizanaudamas Vanagas 1945 metais sukūrė šeimą su savo buvusia mokytojų seminarijos studente Birute Mažeikaite. Nedingęs bažnyčioje kun. Zigmas Neciunskas, slapyvardžiu "Elytė", jaunąją porą slapta sutuokė. Pasibaigus ginkluotai rezistencijai, Ramanauskų šeima gyveno nelegaliai ir labai sunkiomis sąlygomis augino dukrelę Aukutę. 1956 m. spalio mėnesį Ramanauskai Kaune buvo išduoti ir areštuoti.

Ramanauskas-Vanagas, tuoj po suėmimo nežmoniškai sužalotas, buvo nuteistas ir 1957 m. lapkričio 29 dieną sušaudytas. Jo žmona Birutė buvo nuteista 8 metams laisvės atėmimo ir, Nepriklausomybę atstačius, su palaužta sveikata gyveno Kaune.

Iš arešto Birutė Ramanauskienė pasakoją toki įvyki. Dar tardymo metu ji buvo sargybinių vedama kalėjimo koridoriumi. Kitame koridoriaus gale pasirodė su sargyba vežamas kalinys. KGB tvarka buvo tokia: kai kaliniams koridorių reikėdavo prasilenkti, vienas turėdavo veidu atsisukti į sieną ir jokių būdu nesidairyti, o ir pro šalį vedamas nuo žiūrinčiojo į sieną nusisukti. Šiuo kartu į sieną žiūrėti teko kalinei Ramanauskienei. Vis tiek kad ir sieną atsuktą, ji akių kampučiu pamatė ir atpažino vežamą, baisiai sužalotą savo vyrą. Jau Nepriklausomybę atgavus, Ramanauskų dukrė rado saugumo gydytojų parodymus, iš kurių aišku, kad tą lemtingą prasilenkimo dieną Birutė Ramanauskienė iš tikrųjų paskutinį kartą matė savo vyrą.

Yra išlikę Ramanauskų išdavimo, arešto bei bylos dokumentai. Aktyviai dalyvavęs Vanagc paieškose ir suėmimo operacijoje šnipas Urbonas 1993 m. dar buvo gyvas Kaune (dukters Aukšės tvirtinimu, dar ir dabar gyvena, red.past.). Per visą okupacijos laikotarpį NKVD-KGB papulkininkis Dušanskis 1989 m. emigravo į Izraelį. Ataskaitoje į Maskvą yra išvardinta 12 pasižymėjusių pareigūnų pavardžių, iš kurių 6 lietuviškos.

Žvelgiant į visą reikalą teisiskai, su Birutės Ramanauskienės mirtimi Lietuva neteko dar vieno gyvo liudytojo apie okupanto padarytus nusikaltimus bei vykdytus žiaurumus. Estai ir latviai jau pradėjo teisti sovietinių laikų nusikaltėlius, tačiau Lietuvai ta valanda dar neatėjo. Priešingai, šių metų Vasario 16 dienos proga prez. Brazauskas Gedimino ordinu apdovanojo net etatinį enka vedistą.

* Profanuojamai dalijamų valstybinių ordinų Birutei Ramanauskienėi nereikėjo ir nereikia. Ją bei jos vyrą miniame mes, minės istorija ir tikinčiųjų malda. Tai Lietuvos kančių bei aukų pavyzdžiai.

Antanas Dundzila

(Iš: GARSAS, nr. 29, balandžio 26/1996).

PARTIJOS AUKSAS

/ tęsinys/

Igor Bunič

Palydėjęs kaban Lenina, Dzeržinskį bei Frunzę ir pakeitęs vakuojancias vietas savimi, Jagoda ir Vorosilovu, Stalinas įgyvendindamas savo grandiozinius sumanymus, nuolat galvojo apie auksą. Ir, kaip visų kitų, Josifo Visarionovičiaus mintys nedelsiant buvo įkūnijamos konkrečiais darbais.

ČK linija GPU nominalinis šefas Menžinskis buvo iškviestas į Centinę kontrolės komisiją, kur jam buvo pateikta keletas klausimų dėl jo įvairialypės veiklos ČK ir diplomatijos baruose nuo 1917 iki 1920 metų. Klausimai prasidėjo niekniekiais, susijusiais su Spartako judėjimu Vokietijoje, bet kažkaip nepastebimai nukrypo į milžiniškas sumas, kurios pateko į Vakarų bankus per "geležinio Felikso" pavaduotojo rankas. Menžinskį ištiko širdies smūgis. Tai įvyko labai laiku, nes leido be triukšmo - dėl sveikatos būklės - skirti jam ramų areštą. Tardymas perėjo į Jagodos bei jam pavaldžių gyventojų rankas. Kad atmintis pagerėtų, buvo surengta ir akistata su Jofe kuriam parekomendavo aplankyti "seną, sergantį draugą". Aplankęs draugą, Jofė grįžo į namus ir nusisrovė.

Tai buvo didelė spraga GPU darbe, ir Josifas Visarionovičius dėl to paprieikaistavo Jagodai. Tas pažadėjo, kad tokių klaidų daugiau nepasikartos ir net pats nenusišovė, kai atėjo jo eilė. Tik Haneckis išreikšė konkretų norą sprukti užsienin. Jam jau beveik leido, bet netikėtai buvo suimta jo žmona, vėliau ir sūnus. Tuo tarpu Haneckis kone kiekvieną savaitę lankė savo "seną partijos draugą", laikomą Pamaskvio viloje. Visas jos prieigas saugojo jo paties pavaldiniai, nes Menžinskis tebebuvo GPU vadovas o Jagoda - vienas iš jo pavaduotojų. Per keturis tokių lankymų mėnesius Haneckis neatpažįstamai pasikeitė: visiškai pražiolo, pesiligojo. Kai jį susaudė su visa šeima, visi pinigai iš asmeninių sąskaitų: ir jo paties, ir visų jo draugų, iškaitant Lenino, jau buvo peimti ir grąžinti į Maskvą.

O GPU mėgino rasti Parvusą. 1924 m. atėjo žinia apie jo mirtį Šveicarijoje, bet tuo niekas nenorėjo patikėti, nes buvo pernelyg daug įrodymų, kad Parvusas paprasčiausiai dar kartą pakeitė savo pavardę ir išnyko. Kad palengvėtų tėvo paieškos, buvo suimtas Parvusos sūnus, dirbęs Užsienio reikalų komisariate Gnedino pavarde. Tėvo taip ir nerado, ir tai išgelbėjo sūnų. Jo nenorėjo sušaudyti, kol nebūs surengta akistata su tėvu, todėl jam pavyko išsėdėti kalėjime iki pat Stalino mirties.

O tuo metu Jagoda pradėjo neregėtą globalinę operaciją, plačiai žinomą kodiniu pavadinimu "Trestas". Kas iš tiesų buvo "Trestas", iki šiol nenustatyta. Velionis Vasiljus Šulginas, nemėgęs kalbėti šia tema, kartą vis dėlto pasakė, jog "Trestas" - tai išdavystė, pakilusi į tokias aukštybes, apie kurias jūs negalite nė pagalvoti. "Operacijoje" dalyvavo visos OGPU operatyvinės jėgos - ir šalies viduje ir užsienyje. Vyko nesuprantamas slaptas ir žiaurus kerars tarp įvairių Stalino slaptosios policijos skyrių, ipteriant į gretutinių skyrių (kurie teritoriniu požiūriu buvo viename aukšte, per koridorių arba bent jau greitame to paties pastato aukšte) struktūras savo darbuotojus. "Išręskintus kolegas" išduodavo baltųjų kontržvalgybai arba Europos teisėtvarkos organams. Negailestingai buvo naikinami konkurentai nuo Maskvos iki Paryžiaus, naudojantis tikrais ir netikrais "langais" užsienyje, dvigubų ir keturgubų agentų paslaugomis. Matyt, OGPU vedovybė pati susipainiojo šiame zaidime, nes nė vienas iš šios operacijos dalyvių nepergyveno 1937 metų, neskaitant dviejų Anglijos ir vieno Vokietijos žvalgu, kuriems po "Tresto" sparnu pavyko išsiskverbti į NKVD ir palikti idomų prisiminimų.

"Trestas" iš visko sprendžiant, turėjo keletą tikslų. Ne visi jie akivaizdūs, o kai kuriuos kol kas net sunku suformuluoti. Bet vienas iš tikslų visiškai aiškus: aptikti baltagvardiečių auksą ir finansavimo šaltinius, priartinti "Tresto" grupes prie tų šaltinių. Tuo pačiu metu buvo

Lietuvių Namų Žinios

• LN balandžio mėn. 28 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 200 žmonių.

Svečių knygoje pasirašė plk.ltn A.Jurkevičius, kpt.G. Macijauskas iš Kauno, kpt. R.Talkevičius iš Šiaulių ir K.Balaika iš Vilniaus.

Pranešimus padarė ir svečių supažindino LN valdybos narys E.J.Steponas.

• VELYKINIŲ PIETŲ metu Lietuvos garbės konsulas Haris Lapas ir Ponia paaukojo LN Moterų Būreliui \$30.

Pietų rengėjai nuoširdžiai dėkoja.

• KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUJE numatoma rengti parodą Kanados lietuvių moterų veiklos tema.

Norintys prisidėti prašomi susisiekti su vedėja 905-566-8755.

• TORONTO MAIRONIO MOKYKLA jau pradėjo registruoti moksleivius 1996-1997 mokslo metams. VISI, norintys lankyti mokyklą ateinančiais metais, kviečiami užsiregistruoti.

Kviečiamos naujos šeimos, nauji moksleiviai.

Informacijas gausite pas vedėją G.Paulionienę, tel:416-249-9893.

• Dana Styra - naujausia LN narė. Sveikiname.

• Gegužės mėn. 23 d., ketvirtadienį, 7 val.v. Lietuvių Namuose vyks trijų Lietuvos pianisčių koncertas. Indrė Petrauskaitė, Ieva Maceinaitė ir Indrė Baikštytė- talentingos muzikos studentės Lietuvoje atvyksta į Kanadą, New Brunswick provinciją, kur dalyvaus Tarptautiniame Pianistų Konkurse Bathurst

gegužės mėn.14-19 d.d.

Pianistes lydės Lietuvos Muzikos Akademijos forte-piono katedros vedėja prof. V.Vitaitė.

Geriausios joms sėkmės!

• Birželio mėn. 8 d. LN rengia vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą. Daiktai priimami LN darbo valandomis nuo 10 val.r. iki 5 val.p.p., tel: 416-532-3311.

Parduodamos medinės kėdės po \$1.

• LN gegužės mėn. 5 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 140 žmonių.

• Gegužės mėn. 12 d., Motinos Dienos proga LN Vyrų Būrelio nariai pasitiko motinas tradiciniuose Motinos Dienos pietuose su gėlėmis ir vynu.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

laikraščiai "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" paskyrė šalia įvairių kitų paskyrimų \$2.500.

Nuoširdžiai dėkojame.

ANAPILYJE

• KKK Moterų D-jos Anapilio P-jos skyrius pradeda vartotų drabužių vėjų Lietuvos neturintiems buvusiems tremtiniais paremti.

Naudoti, bet dar gerame stovyje drabužiai priimami sekmadieniais Parapijos salėje prie drabužinės.

• Motinos Dienos pietūs Anapilyje vyko gegužės mėn. 12 d., 12:20 val.p.p.

Ta proga "Gintaro" Ansamblio nariai parduvinėjo rožes po Mišių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOJE

• Dvi dienas vykęs vartotų daiktų bei drabužių išpardavimas praėjo labai sėkmingai ir Parapijos labdaros sekcija gautą gerą 4.000 dol. pelną paskirstys šalpos reikalingai.

TORONTO "VOLUNGĖS" DAINŲ AIDAI

Toronto lietuvių choras "Volungė" šių metų pavasarį švenčia veiklos 20-tį. Žiupsnelis istorijos.

Moterų oktetas "Volungė" susibūrė 1975 metų rudenį. Aštuonioms lietuvaitems 1976 m. pradžioje pradėjo vadovauti energinga muzikė DALIA SKRINSKAITE-VISKONTIENĖ. "Volungė" tapo mieliai laukiama klausytojų: džiugino liaudies bei estradinėmis dainomis ne tik Toronto ir Kanados lietuvių publiką, bet platino skambų dainos žodį New Yorke, Chicagoje, koncertavo Išeivijos Jaunimo kongrese Anglijoje bei Vokietijoje.

Prie oktetą 1980 m. prisijungė devyni vyrai. "Volungė" tapo mišriu choru. Keitėsi ir plėtėsi repertuaras. Savo daina choras praturtino ne vieną minėjimą, koncertą bei vakaronę. Kūrybinis vienetas palaipsniui gilino si į religines giesmes, choralus.

Ypatingai šiltai chorą rėmė Toronto lietuvių Prisiškėlimo parapija ir jos klebonas AUGUSTINAS SIMANAVIČIUS. "Volungė" ne kartą giedojo ir dabar tebegieda šv. Mišiose, bažnytinėse apeigose, religinėse šventėse. Tuo pačiu chorui vis labiau vėrėsi religinės muzikos skrynia, leidžianti studijuoti ne tik lietuvių, bet ir užsienio kompozitorių darbus.

Nuo 1980 metų choras subrendo į 50 narių kūrybinį vienatę, nuolat tobulėdamas dainavimo technikos srityje, rinkdamasis vis sudėtingesni, išraiškingesni ir idomėsi repertuarą. Per ganėtinai trumpą laiką "Volungė" tapo vienu stipriausių choru Šiaurės Amerikos lietuvių tarpe. Tai ir vienas iš didžiausių Šiaurės Amerikos kūrybinių vienetų, apjungęs jaunesnės ir vidurinės kartos dainos meno puoselėtojus.

"Volungė" išrašė pirmą plokštelę 1985 m. Laimėjo laureatų vardą 1986 metais Kanados CBC radijo "Choral Competition" etninių chorų konkurse, - tai antroji choro plokštelė, išleista 1987 metais.

REIKŠMINGA "VOLUNGĖS" SUKAKTIS

Ši pavasarį VOLUNGĖ mini savo veiklos 20-metį ir ta proga ruošiasi išleisti CD bei garsajuostę.

Rėmėjai, paaukoję \$50,- ar daugiau, bus įrašyti CD, juostelės bei VOLUNGĖS dvidešimtmečio programose, ir gaus CD.

Asmenys, paaukoję \$50 ar daugiau, gaus pajamų mokesčių pakvitavimus.

VOLUNGĖS parėmimo reikalu prašoma kreiptis į Jūrą Neimanių tel. 416-231-8350.

• Iškilmingoje tuntu RAMBYNO ir ŠATRIJKSO sueigoje, balandžio mėn. 23 d., Vilkiuko įžodį davė A.Bancevičius, A.Hopkins, M.Kamaitis, T.Krasowski, S.Krikščionas, D.Paznekas, D.Šarūnas, S.Wasowicz; skautų - Vl.Bancevičius, S.Barisevičius, P.Didžbalis, A.Marijošius, L.Paškauskas, D.Puzeris, M.Rovas, G.Tirilis.

Prityrusių skautų įžodį J.Baliūnas, A.Ignatavičius, St.Kuliavas, T.Skrinskas.

Į paskiltininko laipsnį sk.P.Leknickas ir L.Ruslys.

Sveikiname!

• Į skautų ROMUVOS stovyklą galima bus užsiregistruoti birželio 6 ir 13 d.d. ANAPILIO salėje, kur vyks tautinių šokių repetitijos, 7 val.vakaro.

"LITUANICA" SUTRIUŠKINO "RAMS" FUTBOLININKUS

"Lituanicos" futbolo komanda antrose pavasario rato pirmenybių rungtynėse įvykusiose s.m. balandžio 21 d. Elgin, Il., sutriuškino vokiečių "Rams" vienuolike 6-1. Po pirmame susitikime pasiektų neįsėdintų lygiųjų prieš "Lighting" futbolininkus, ši kartą "Lituanicos" puolimui jau netrūko perako ir jie šaudė

Nemažai dėmesio "Volungė" skiria ir augančiai kartai, kviesdama ir rengdama koncertus su Toronto lietuvių Parapijų vaikų choralais. Maironio lietuviškos mokyklos mokinių chorą, jaunimo ansamblius, pavieniais bresčiančiais solistais. Tradiciniu tapo choro bendradarbiavimas su solistais ANITA PAKALNIŠKYTE-PUODŽIŪNINE IR JONU VAŠKU. Reikšmingas chorinės muzikos įnašas į "Volungės" repertuarą - kompozitorius ir choro akompaniatorius - JONAS GOVĖDAS.

Per gyvavimo dvidešimtmetį "Volungė" surengė 10 kalėdinių koncertų, du religinės muzikos koncertus su Clevelando lietuvių mišriu chorą, dalyvavo tarptautiniame chorų festivalyje "The Joy of Singing", įrašinėjo CBC, dalyvavo eilėje Išeivijos lietuvių dienų (Hamilto, Clevelande ir kt.), Išeivijos lietuvių šokių šventėje Hamiltone, dainavo Išeivijos dainų šventėje Chicagoje ir Pasaulio lietuvių dainų šventėje Lietuvoje.

Kūrybinis vienetas - surengęs koncertinę kelionę po Lietuvos miestus. Choro atliekamomis dainomis gėrėjosi ne vienas Kanados miesto klausytojas. "Volungė" koncertavo Bostone, Los Angeles, Philadelphijoje, Washingtono ir kitose Šiaurės Amerikos miestuose. Dvidešimties metų kėtyje per choro eiles perėjo daugiau kaip 100 dainininkų.

Jau trečią sykį "Volungė" išleis savo išrašus. "Tegul skamba mūsų dainos"- tokia antraštė šių metų gegužės viduryje pasirodys choro CD bei juostelės. Tai lyg ir savotiškas choristų bei jų vadovų brandaus darbo vainikavimas. Klausytojai išrašuose galės pasiklausti įvairių kartų lietuvių kompozitorių darbus, išgirsti harmonizuotą liaudies dainas. CD bei juostelėje chorinės muzikos mėgėjai išgirs net devynis kompozitoriaus J. Govėdo darbus, jungiančius tris šio šimtmečio dešimtmečius.

Tegul dar ilgai aidi daina - tautos sielos ir širdies kalba. Savo skambiu balsu "Volungė" perduoda klausytojui muzikos, poezijos ir jausmų išraiškos pasaulį.

Ingrida Pivoriūtė

įvarčius vieną po kito.

Pirmame kėlinyje mūsų įmušė tris, o po pertraukos pridėjo dar tris įvarčius. Esant pasekmei 5-0, varžovai ištengė pelnytą bent garbės įvertį. Geriausiuoju šauliu buvo Rolandas Urbonavičius, kuris pasižymėjo 3 kartus. Du įvarčius pridėjo Gytis Kavaliauskas, o vieną, nuo žiemos "Lituanicos" komandoje pradėjęs rungtyniauti kaunietis Danas Smulkys. Ši kartą vėl gerai užsirekomendavo jaunas vartininkas, irgi naujai pradėjęs komandoje žaisti, West Dapkus.

E.S.

FUTBOLAS ČIKAGOJE

Pirmose pavasario rato rungtynėse s.m. balandžio 14 d. Lemonte, "Lituanicos" vyrų futbolo komanda sužaidė lygiomis prieš pajėgią lenkų "Lightning" vienuolike. Vėsiame, vėjuotame ore tik apie 40 "priesiekusių" žiūrovų matė gana permainingą žaidimą ir ryškiai pastebimą žaidėjų pavasarišką formą, nes

tai buvo pirmosios rungtynės po gana ilgios pertraukos lauke aikštėje.

Rungtynių pradžioje, turėdami vėją savo pusėje, lenkai jau 10-je minutėje nuginklavo pirmą kartą "Lituanicos" vartus saugojantį West Dapkę. Po penkių minučių, iš gražaus Gycio Kavaliausko padavimo, Virgis Žuromskis išlygino, o tada, mūsų gynimui suklydus, lenkai pasistūmė 2-1. Po pertraukos, jau su vėjo pagalba, "Lituanica" gerokai atakavo savo varžovų vartus, nors įvarčio reikėjo laukti gana ilgai. Tik trisdešimtoje minutėje, iš maždaug 30 jardų muštoje baudoje, Vytautas Ankstutis išlygino.

AR ŽINOTE, KAD...

Šiomet sukanka 30 metų, kai Čikagoje (JAV) įkurtas (1966 m.) Stanley Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus. Balzeko muziejus turi turtingą kolekciją (seniausi eksponatai siekia 14 a.) emigrantų istorijos skyrių, audiovizualinį, lietuvių kalbos, numizmatikos ir ginklų, liaudies meno, teatro ir muzikos renginių, retų knygų skyrių. Yra turtinga biblioteka ir rankraštynas.

Tai didžiausias Lietuvių Kultūros muziejus už Lietuvos ribų.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.00% už 30-89 dienų term. Indėlius
4.25% už 90-179 dienų term. Indėlius
4.25% už 180-364 dienų term. Indėlius
4.25% už 1 m. term. Indėlius
4.75% už 2 m. term. Indėlius
5.50% už 3 m. term. Indėlius
5.75% už 4 m. term. Indėlius
6.25% už 5 m. term. Indėlius
4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)
3.50% už taupymo sąsk. (gyv.draud.)
4.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC
3.25% už Amerikos dol. kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų.....6.50%
2 metų.....6.75%
3 metų.....7.25%
4 metų.....7.50%
5 metų.....7.75% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų.....6.90%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000
mortgicijus iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikelsti savaltės elgoje

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

Kiti patarnavimai

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santuokų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.4.25%
180-364 d. term.ind.4.25%
1 metų term. Indėlius4.25%
2 metų term. Indėlius4.75%
3 metų term. Indėlius5.50%
4 metų term. Indėlius5.75%
5 metų term. Indėlius6.25%
1 metų GIC-mėn.palūk.4.00%
1 metų GIC-met. palūk.4.50%
2 metų GIC-met. palūk.5.00%
3 metų GIC-met. palūk.5.75%
4 metų GIC-met. palūk.6.00%
5 metų GIC-met. palūk.6.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP3.50%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.4.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.5.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.5.75%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.6.00%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.6.50%
Taupomąją sąskaitą3.50%
Kasd. pal. taupymo sąsk.4.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki.2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.3.25%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 7.75%
Sutarties paskolas nuo 7.75%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 6.50%
2 metų 6.75%
3 metų 7.25%
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 6.90%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

- mortgicijų
- mokesčių
- turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p. Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416-762-4232 FAX 416 762-5588

montreal

ŠIŲ METŲ PIRMOJI KOMUNIJĄ

Aštuonis Montrealio lietuvių vaikus Pirmajai Komunijai paruošė Sesele Paulė ir iškilmingos Mišios vyko Aušros Vartų P-jos bažnyčioje, kurias atnašavo kleb. kun. J.Aranaukas, SJ. Patarnavo brolių pora- Danielius ir Antanas Staškevičiai ir Antanas P.Mickus. Pirmąją Komuniją priėmė: Jonas A.Greenspoon, Krista Greenspoon, Aušrinė A.Kličiūtė, Karolina V.Kličiūtė, Simas E.Mainville, Paulius J.Mickus, Sebastijonas A.P.Ptašinskas ir Alina D.Staškevičiūtė.

Padėka priklauso Seselei Paulėi už globą ir kun. Iz.Sadauskui, SDB, kuris išklause pirmosios išpažinties.

Mišių metu gražiai pagiedojo Moterų Dainos Vienetas AUŠRA, vargonais palydint muz. A.Stankevičiui. Nuotraukoje - dalyviai su kun. J. Aranausku, SJ, Sesele Paulė, už jų - skaitovas dr. J. Mališka.

Nuotr:
A.J.
Micka

florida

FLORIDOS LIETUVIAI SUMANIAI VEIKIA

Visi žiemotojai, atvykę iš įvairių JAV ir Kanados vietovių į Floridą, jau ruošiasi sugrįžti namo.

Balandžio 21 d. Lietuvių Klube, po sekmadienio pietų, pirm. Albinas Karnius atsisveikino su žiemotojais, linkėdamas sveikatos, gražios vasaros ir vėl pasimatymo rudenį.

Vyrų Dainos Vienetas, vad. muz. Aloyzo Jurgučio, padainavo keletą mėgiamų dainų, o pabaigoje, prisijungus Irenai Kusinskienei ir pritariant visiems pietautojams, buvo sudainuota "Ažuolų" daina.

Ta dieną Klube lankėsi ir sveikino dalyvius Kanados gen.konsulas Haris Lapas, atvykęs atostogų su žmona Gražina pas brolių Edvardą Lapą.

Nuo sausio mėn. vidurio iki balandžio mėn. 14 d., Klubą aplankė 163 svečiai, atvykę iš Lietuvos, Vokietijos, Kanados, net iš Urugvajaus. Daugiausia atkeliauja iš šiaurinių valstijų: Illinois, Indiana, Michigan, Ohio, Massachussetts, ir kt.

Į Klubą šiemet įsijungė 11 naujų narių. Šiuo metu

Klubas turi 592 narius, susimokančius nario mokesčių.

• Tautinių šokių veteranų grupė AUDRA paminėjo savo veiklos 10-metį. Ši grupė gražiai pasirodė Lietuvių Klubo, šokių švenčių, amerikiečių renginių bei tarptautinių festivalių programose.

Minėjimo metu AUDROS grupės organizatorė Angelė Karnienė palinkėjo sėkmės ateityje ir perskaitė BANGOS tautinių šokių jaunimo grupės sveikinimą.

AUDROS šokėjai pašoko "Jurginų valsą" ir "Kalatai", kurie bus šokami X-tojoje Tautinių Šokių Šventėje šią vasarą.

Po malonių vaišių, visi linksminosi, grojant "Lorelei" orkestrui.

JAV LV FLORIDOS A-KĖS SUVAŽIAVIME

balandžio mėn. 12-13 d.d. Lietuvių Klubo salėn susirinko Floridos LB pylinkių atstovai: Atlanas, Aukšinio Kranto, Daytona Beach, Sunny Hills ir St.Petersburg. Patiekti metiniai veiklos pranešimai ir aptarti ateinančių metų darbai.

Vadovavo Floridos Apygardos pirm. L.Siemaška. Simpoziumo tema: "Lietu-

vių Bendruomenė ir JAV LB veiklos gairės, Lietuvai atgavus Nepriklausomybę". Moderavo Angelė Karnienė.

Antrąją suvažiavimo dieną balandžio mėn. 13-ąją pilna salė žmonių klausė Lietuvos Seimo narės dr. Laimos Andrikienės paskaitos.

Prelegentė išsamiai nušvietė dabartinę Tėvynės padėtį, rūpesčius, besitartinčius Seimo rinkimus. Su giedria viltimi žvelgė į ateitį.

ROMO KALANTOS MINĖJIMAS

Pirmą dramatišką ir tragišką iššūkį okupantui 1972 m. išreiškė Romas Kalanta Kaune, Teatro Sodelyje savo liepsnos auka.

Jo mirties metinės bus paminėtos gegužės mėn. 19 d., Lietuvių Klubo, tradicinių pietų metu.

Antanas Jonaitis skaitys paskaitą, meninėje dalyje dainuos Lietuvių Klubo Choras, vad.muz.Petro Armono.

Šv.Mišios už Romo Kalantos sielą bus atnašaujamos 1 val.p.p. Šv.Vardo bažnyčioje, gegužės mėn. 12 d.

Šaliai ir Lietuvos Vyčiai bažnyčioje dalyvaus su vėliavomis.

ŽIEMOS SEZONO PABAIGA

Koncertas ir pokylis "Pavasario Balius" sutraukė į gražiai išpuoštą salę porą šimtų dainos mėgėjų.

Garbės šaulys, Romo Kalantos šaulių Kuopos vadas Antanas Gudonis pasveikino atvykusius ir supažindino su persiorganizuotaisiu Petersburgo Vyrų Dainos Vientu, kuriam vadovauja muz. Aloyzas Jurgutis.

Choristai, pasipuoę gražia apranga, padainavo, gausiais plojimais palydėdų, dainų. A.ir I.Kusinskai sudainavo duetą "Oi, berneli", o Algis Ulbinas paskaitė fejletoną "Krukučio nuotykių".

Antroje dalyje - skambėjo dainos ir renginio vadovės I.Kusinskiene pakvietimu, buvo sudainuota visų mėgiama "Ažuolų" daina.

Sklandžiai ir su entuziazmu dirbo vakarienes ruošėjai, loterijos organizatoriai ir ta proga buvo gauta \$1.000,- pelno. Jis paskirtas Lietuvos vargšams.

NEPAMIRŠTOS VELYKINĖS TRADICIJOS

Balandžio mėn. 7 d. Klubo p-kas prie pavasariškai papuoštų stalų susirinkus virš 200 svečių po pasveikinimo ir maldos, pietūs pradėti margučių - velykaičių muštynėmis.

Laimėtojai nuo kiekvieno stalo turėjo persirungti susirinkę prie scenos. Galutinė laimėtoja - Stasė Stanelienė, kuri gavo už tai šampano butelį.

Malonu, kad besilankanti newyorkietė pianistė Dalia Sakaitė pagrojo Liszt'o "Liebestraum" ir Koncertinį Etiudą. Pianistė susilaukė gausių plojimų ir padėkos iš visų svečių.

Visi susirinkusieji pagiedojo, akompanuojant muz. Petriui Arminui "Linksmą Dieną".

Velykų švenčių proga buvo išstatyti 6 krepšeliai įmantriai primargintų margučių. Komisija visus apžiūrėjusi, nutarė, kad 1-ma vieta priklauso Adai Vodopalaitei, antra-Ninai Liubinienei, trečia - Birutei Mikalauskienei.

• Specialius pagerbimo pietus suruošė Klubu valdyba visiems darbuotojams, dirbusiems kovo mėn. viduryje Tarptautiniame Festivalyje Folk Fair St.Petersburge.

Folk Fair pradininkė prieš 21 metus A.Karnienė prisegė po orchidėją kaip padėkos ženklą Festivalio vadovams: G.Viktorienei, G.Modestienei ir K.Gaižaukienei. Jos rūpinosi maisto paruoša, tautodailės paviljonu ir pasirodymais scenoje.

• Š.m.gegužės mėn. sueina 20 metų, kai leidžiamas Lietuvių Klubo biuletėnis "Lietuvių Žinios".

Redaguoja Mečys Šilkaitis, talkininkauja Regina Mikalėnė.

PADĖKA

JUOZAS MALCIUS iškeliavo į amžiną poilsio vietą 1996 m. kovo mėn. 28 dieną.

Nuoširdžiai dėkojame Šv. Kazimiero Parapijos klebonui kun. F. Jucevičiui už atlaikytas šv. Mišias ir laidotuvių apeigas.

Nuoširdi padėka Rumšiškės klebonui kun. St. Šileikai Lietuvoje, už prisiminimą a+a JUOZO šventose Mišiose!

Padėka Aušros Vartų Parapijos chorui ir jo dirigentui Aleksandrui Stankevičiui, vadovui Antanui Mickui už gražias giesmes sugiedotas mišių metu.

Dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu, spaudoje.

ACIŲ už užprašytas šv. Mišias ir aukas "LIETUVOS TEVIŠKĖS VAIKŲ NAMAMS".

Nuoširdi padėka taip pat gausiai dalyvavusiems rožinio metu šventovėje ir kapinėse, atsisveikinant su a+a JUOZU, mano mylimu vyru, tėvu ir tėtuku.

Visuomet mes TAVE prisimenam ir prisiminsim maldose.

Liudintys:

žmona Marija
dukra Vilija ir žentas Rytis,
sūnus Raimundas ir marti Kathleen
ir anūkai: Kristina, Dalius, Marius, Sofija.

AUGALŲ SULTYS

Kaimo gyventojai, kurių sodybose auga daug beržų, pavasariams prisileidžia jų sulos. Šis skaidrus skystis labai vertingas ir gaivinantis gėrimas.

Tokių medžių, kurių kamienuose teka saldžios sultys, žemėje yra nemažai. Ypač jų daug pavasari turi cukrinius klevus, augantis Šiaurės Amerikoje. Jo sultyse cukraus beveik tiek pat kiek cukranendresė.

Pietų Amerikoje auga kaučiukmedis. Panašios į pieną jo sultys - lateksas turi nuostabią savybę virsti kaučiuku. Pavadinimas "kaučiuk" kilęs iš indėnų žodžių KAU - medis, UČU - tekėti, verkti, ir reiškia "medžio ašaros", nes medžio sultys renkamos po lašą iš išpjauto kamieno. Iš specialiai apdoroto latekso buvo gaunama derva - kaučiuko žaliava. Pirmasis kaučiukas, atgabentas į Europą K. Kolumbo laikais, nieko nesudomino. Tik 19 a., kai iš jo buvo pradėta gaminti guma, kaučiuko sultys imtos labai vertinti.

Nuostabių savybių turi ir pušų sakai. Ištekėję iš sužeisto medžio jie pamažu sustingsta, virsta derva, o žaizda užgyja. Daugelyje šalių yra susikūrusi sakų perdirbimo pramonė, gaminanti iš jų kanifoliją ir terpentinę. Per ilgus amžius sukietai sakai virto gražiuoju gintaru. Kad tai tiesa, liudija gintaro inkliuzai - gintare sustingę vabzdžiai.

Senesnieji žmonės Lietuvoje dažnai malšindavo sanariu skaudėjamą nuovirą iš pušų sakų ir - zuikio taukų. Užteptą vietą apvyniodavo kailiuku.

Ville de Montréal

ACCÈS KORTELE SPECIALIAI MONTREALIEČIAMS UŽ \$5. AR MAŽIAU SIŪLOMA VIENIEMS METAMS, PAPIGINS ĮEJIMUS Į ĮVAIRIUS RENGINIUS.

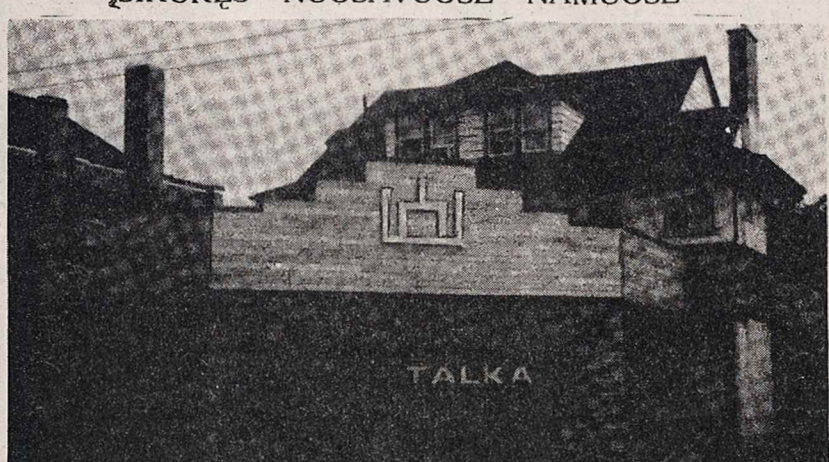
ACCÈS MONTREAL KORTELE GALIMA NAUDOTIS Į DAUGIAU KAIP 73 MIESTO ĮVAIRYBES, ĮSKAITANT MUZIEJUS, OPERĄ, TEATRŲS, BOTANIKOS SODĄ IR KT.

NEDELSKITE, ĮSIGYKITE KORTELE SAVO ACCÈS MONTREAL VIETOVĖJE ARBA MIESTO BIBLIOTEKOSE.

Teiraukitės tel:
872-2237
bet kada
arba tel:
872-1111.

nuo pirmadienio
iki penktadienio
nuo 8 val. ryto
iki 6 val. v.

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ĮSIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"T A L K A" - LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 38 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki... 3.75%	Asmeninės nuo 13.00%
santaukas 3.25%	nekiln. turto 1 m. 7.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius 4.75%	Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu.
180 dienų indėlius 4.75%	
1 m. term. indėlius 5.50%	
2 m. term. indėlius 5.50%	
3 m. term. indėlius 5.875%	
4 m. term. indėlius 6.25%	
5 m. term. indėlius 6.75%	
RRSP ir RRRF (Variable) 3.00%	
1 m. ind. 5.50%	
2 m. ind. 5.50%	
3 m. ind. 5.875%	
4 m. ind. 6.25%	
5 m. ind. 6.75%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

montreal

MIRUSIEJI:

● **GALINA ŠIMAITIENĖ** - **GAVRILOVAITĖ** netikėtai mirė. Buvo 70 m. amžiaus.
Paliko krikšto dukterį Dianą Hofer, didelį būrį artimų draugų.
Palaidota iš Aušros Vartų P-jos gegužės mėn. 3 d., palydėta į Mount Royal Krematoriumą.
Užuojausia artimiesiems.

Po "NL" SPAUDOS VAKARO liko neatsiimti šie laikiniai: (4)- 284976; (2)- 284852; (7)-285111; (10)- 284835; (12)-284944; (28)- 285380; (30)-284867; (31)- 284888; (32)-284953; (33)- 284888; (32)-284953; (33)- 284859; (37)-284804; (43)- 284811; (44)-284968; (45)- 285398.

● **Leonas BALAIŠIS** praneša, kad jo tvarkomi siuntiniai į Lietuvą išvežami kas 2 savaitės.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

LITAS METINIS NARIŲ

SUSIRINKIMAS

įvyks 1996 m. GEGUŽĖS mėn. 26 d. 4 val.p.p.

Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE

3426 Parthenais

Registracija vyks nuo 3:00 iki 4:00 val. p.p.
Nariai prašomi atsinešti nario knygeles

Kandidatų į Valdybą ir Komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu dviejų unijos narių, turėti kandidatų sutikimą ir įteikti unijos sekretoriui ne vėliau kaip 5 dienas prieš susirinkimą.

Formas galima gauti abejuose LITO skyriuose.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	4.50 %	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	5.00 %	Taupymo - su gyv. dr.	1.25 %
Certifikatus 3 m.	5.50 %	Taupymo - kasdienines	1.50 %
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.00 %	RRIF-RRSP - 1 m.term.	3.00%
180 d. - 364 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - 2 m.term.	4.50%
120 d. - 179 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - 3 m.term.	5.00%
60 d. - 119 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - taup.	5.50%
30 d. - 59 d.	4.00 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00 %
1 metų	6.50 %		
2 metų	7.25 %		
3 metų	8.00 %		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr. treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKIAČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PARDUODAMA:

2 vienvietės lovos su matrasais - po \$75;
1 mažas juoda-balta televizorius - \$35;
1 elektrinis vėsintuvas - \$ 25;
1 elektrinė plytelė - \$20;
ir įvairūs kiti daiktai.
Teirautis tel:768-3674.

mis, pageidaujama įvairaus turinio enciklopedijų, istorinių, mokslinių ir grožinės literatūros knygų.

Kas turėtų atliekamų, malonėkite siųsti žemiau duotu adresu. Biblioteka iš anksto bus labai dėkinga: Anykščių Rajono Savivaldybės Viešoji Biblioteka, J.Biliūno 35, 4930 ANYKŠČIAI, LITHUANIA-LIETUVA.

PRAŠO KNYGŲ

ANYKŠČIŲ Rajono Savivaldybės viešoji biblioteka prašo išviejoje išleistų lietuviškų knygų.
Taip pat norėtų gauti ir anglų-prancūzų kalbo-

"NL" SPAUDOS BALIJE

Viena seniausių šiame telkinyje tradicijų ir viešnia iš Toronto - sol.Lilija Turūtaitė - sutraukė gražų būrį svečių, nors ir neprasitai šaltoką balandžio 27 d. vakarą. Neberenkame Vakarų gražuolių, kaip kadaise, nes dabar visos gražios, nebesudėdame stalų pilnai salei, tačiau dešimtukas gražiai papuoštų žydinčiais gėlių vazonėliais, kėlė jaukią nuotaiką.

Svečius pasveikino dartinės "NL" V-bos pirm. Romas R.Otto, žodį tare red.Birutė Nagienė padėkodama ir ypatingai pabrėždama visų ilgamečių talkininkų įnašą, pasidžiaugė naujai prisidėjusiais.

Nuo laikraščio įsikūrimo buvęs "NL"valdybos pirmininku, vicepirmininku, gerai žinąs "NL" istoriją, organizavęs ne vieną Spaudos Vakarą Juozas Šiaučiuš, pasveikinęs visus, pabrėžė spaudos išlaikymo svarbą. Paskelbė netikėtumą įteikė "NL" leidybai paremti \$1.000,- čekį, paskirtą Tautos Fondo. Pasisakė, kad šis Spaudos Vakarą jam paskutinis, nes vasa-

ros pradžioje išvyksta gyventi į Lietuvą.

Pasveikino ilgamečių darbuotoją Juozą Šiaučiuš ir visus skaitytojus bei darbuotojus Montrealio Apylinkės Valdybos p-kas Arūnas Staškevičius.

Su mielu širdingumu pasirodė viešnia Lilija Turūtaitė, jautriu ir maloni balsu sujungusi klausytojų dėmesį ir širdis. Dainų žodžiai - prasmingi ir vaizdingi, paimti iš "Laukų Žolės", autorė Aniuta Vitkauskaitė-Dukynienė, melodijos mielos. O dainą "Geltone, žalia, raudona" - gera būtų dainuoti kiekviename mūsų telkinyje.

Solistė pati akompanuodama akordeonu ir pianinu, gerai apvaldė surišamąjį žodį ir nuoširdžiai bendravo su publika. Už tai ji buvo šiltai įvertinta orchidėjų korsažu ir plojimais. Montrealiečiai dėkingi, kad nepabūgo ilgos kelionės iš Toronto ir maloniai nušvietė "NL" vakarą.

Skanią, gerą vakarienę paruošė jauna šeimininkė Dana Urbanavičienė, talkinanti dukrai Aistei su drau-

ge ir Aldonai Vaičekauskienei. Smagiai prie stalų patarnavo broliai skautai Danielius ir Antanas Staškevičiai, Laurent ir Christian Bulotai.

Šio Vakarų proga gražią auką padovanojo J.ir E.Paunksniai laikraščio leidybai - \$100, o ir kleb.

kun. J.Aranauskas, SJ, parėmė \$50. Stalams gėles ir gvazdikus paaukojo Aldona ir Gintaras Nagiai.

Muzika rūpinosi talkininkai Valerija ir Jonas Šulmistras, spalvingoje loterijoje dirbo Genutė Montvilienė, Zina Urbonienė ir Elvyra Celterienė. /b.d./

SAŽININGAI PATARNAUJA NEJUDAMO TURTO PIRKIMO IR PARDAVIMO AGENTAS

PAUL RUTKAUSKAS /ROSS/
5344 Verdun Ave., VERDUN, Que., Canada.
Tel: /514/ 766-3586-darbo, /514/ 365-7060, - namų;

Dr. PHILIP STULGINSKIS

Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp.45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Que.
H8P 1N5, tel:364-4658

Dr. MICHEL HUYNH

Dantų Gydytojas-Chirurgas
(nuv.dr. J.MALIŠKOS biuras)
1440 St.Catharine St.,W.
Suite 701 Tel:866-9297
Montreal,P.Q. H3G 1S5

Dr. A L A I N (ALÉNAS) PAVILANIS

Šeimos gydytojas (bendra praktika)
2025 Plessis, Montreal, tel: 876 - 6900

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7
Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

Maurice Kaplan KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taiseu ir remodeliuojų
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS

PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch.QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B, DONNA SVRAKA A.L.B.
PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

EUROPARCEL

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu priimami kiekvieno mėnesio paskutinį trečiadienį, 1450 De Seve, Montreal, P.Q.H4E 2A7. Tik \$5.10 už kg + \$15 - už pristatymą į namus. INFORMACIJAI ir kitais reikalais skambinti bet kada: Vytautas Gruodis, Jr.
TEL: (514) 937-9898

LES TOITURES

R.P.S. MIRON INC.

COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS

Patrick Sweezy
Mark Richard

3272 Boul. LASALLE
Verdun (Québec) H4G 1Y9

TEL: 767 - 9941, FAX: 766 - 9985

Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis